

יד מהרש"א

מסכת כתובות

פרק בתולה נשאת

חלק ב'

דף ה: - דף יא.

February 5, 2009

© Yechezkel Folger 2009

מפתח

דף ה:	3
תד"ה מהו לבעול ותד"ה לדם הוא צריך ותד"ה את"ל הלכה כר' יהודה ותד"ה האי מסוכרייתא ובא"ד דהיכי אמר ודף ו: תד"ה ואם להוציא ממנה ליחה פטור ובא"ד ועוד דמדבר	3
דף ו:	17
תד"ה האי מסוכרייתא דנזייתא ובא"ד דהיכי דמי	17
תד"ה מאי לאו דאי לא בעיל ותוספות דף ו: ד"ה מאי קמ"ל	18
דף ו:	22
תד"ה מאי קמ"ל	22
תד"ה מאי לאו דטריד ותד"ה והני תנאי	23
תד"ה אלא מעתה	29
תד"ה ואם להוציא ממנה ליחה פטור ובא"ד ועוד דמדבר שאין מתכוין	30
דף ז:	31
בא"ד ועוד	31
גמרא ביום טוב שרי	32
גמרא איבעית אימא	33
תד"ה מתוך שהותרה ובא"ד אבל עירובי תחומיו ובא"ד הא דקאמר וד"ה אלא מעתה	34
דף ז:	36
תד"ה שנאמר ויקח	36
דף ח:	37
תד"ה שהכל ברא לכבודו	37
דף ח:	39
תד"ה כי תניא האי ותד"ה אלא	39
דף ט:	47
גמרא התם אונס הוה	47
תד"ה האומר פתח פתוח	50
תד"ה ואי בעית	51
תד"ה ומי אמר ר' אלעזר הכי ותד"ה קינוי וסתירה אין עדים לא	54
דף ט:	57
תד"ה כל היוצא למלחמת בית דוד	57
תד"ה אי למיתב ובא"ד משום דבאותו מנה ובא"ד דמוכת עץ	59
תד"ה מאי לאו	67
תד"ה נאמן להפסידה כתובתה	73
תד"ה לא דקא טעין טענת דמים	76
דף י:	79
תד"ה חזקה	79
תד"ה מברכתא	82
דף י:	84
תד"ה בתולה	84
דף יא:	86
תד"ה מטבילין	86

דף ה:

תד"ה מהו לבעול ותד"ה לדם הוא צריך ותד"ה את"ל הלכה כר' יהודה ותד"ה האי מסוכרייתא ובא"ד דהיכי אמר ודף ו: תד"ה ואם להוציא ממנה ליחה פטור ובא"ד ועוד דמדבר

1) First הקדמה

a) ברייתא דף ג:

i) ומפרישין את החתן מן הכלה לילי שבת תחלה מפני שהוא עושה חבורה

b) ברייתא דף ד.

i) לא יבעול בערב שבת כלומר בליל שבת מפני שעושה חבורה

2) Second כללי מקלקל בשבת – הקדמה

a) חובל ומבעיר for מקלקל

i) ר' שמעון

(1) חייב

ii) ר' יהודה

(1) פטור אבל אסור

(2) Except in our סוגיא where we'll explain that מקלקל for חובל is מותר לכתחלה

b) מלאכות for other מקלקל

i) ר' שמעון even for פטור אבל אסור

ii) Except in our סוגיא where we'll explain that this מקלקל is מותר לכתחלה

3) Third שבת on דבר שאין מתכוין of כללים – הקדמה

a) ר' יהודה

i) אסור is דבר שאין מתכוין

b) ר' שמעון

i) מותר is דבר שאין מתכוין

ii) Except that פסיק רישי' is אסור

4) Fourth שבת on עושה פתח and שבת on חובר חבורה of כללים – הקדמה

a) חייב is חובר חבורה בשבת

i) Except that a person becomes פטור

(1) For אינו מתכוין where he's ר' שמעון

(2) For מקלקל אצל חבורה where he's ר' יהודה

b) בונה counts as עושה פתח because חייב is עושה פתח בשבת

i) Except that a person becomes פטור

(1) For מתכוין ר' שמעון where he's אינו

(2) Both for הפתח ר' יהודה and ר' שמעון מקלקל אצל

5) Fifth הקדמה

a) מלאכה שאין צריכה לגופה

i) ר' שמעון

(1) צער where there's מותר לכתחלה

(2) in other cases פטור אבל אסור

ii) ר' יהודה

(1) חייב

6) גמרא

a) איבעיא להו מהו לבעול בתחלה בשבת

b) For לשון א' in the גמרא

i) פתח a בונה חייב ר' שמעון for being איבעיא and דם מיפקיד פקיד

ii) Now

(1) If הוא צריך לדם

(a) ר' שמעון for מותר and ר' יהודה for אסור and פתח for דבר שאין מתכוין בעילה his

(2) If he's מתכוין לפתח

(a) כוונה based on היתר there's no ר' שמעון and ר' יהודה for both

(b) ר' שמעון and ר' יהודה both for מותר בעילה the מקלקל אצל הפתח ר' יהודה

c) For לשון ב' in the גמרא

i) חובר חבורה חייב ר' שמעון איבעיא and דם חבורי מיחבר

ii) Now

(1) If he's מתכוין להנאת עצמו

(a) ר' שמעון for מותר and ר' יהודה for אסור and דם for דבר שאין מתכוין בעילה his

(2) If he's לדם הוא צריך

(a) כוונה based on היתר there's no ר' שמעון and ר' יהודה for both

(b) ר' יהודה for מותר בעילה the מקלקל אצל חבורה ר' יהודה

7) ד"ה מהו לבעול בתחלה בשבת at תוספות

a) קשיא

i) אסור לבעול בתחלה בשבת that ברייתות from two established earlier

ii) Why does the גמרא ask this איבעיא

b) תירוץ

i) מותר or אסור the הלכה is whether איבעיא The

- ii) Because it's possible that
- (1) דין מחולק on this ר' שמעון and ר' יהודה
- (2) And the בריות reflect the שיטה of only the דאמר who's אוסר
- 8) ד"ה מהו לבעול at מהרש"א
- a) קשיא
- i) דם מיפקיד פקיד לשון א'
- (1) How can the גמרא say there's an איבעיא whether הפתח אצל מתקן הוא אצל הפתח or מקלקל הוא אצל הפתח
- (2) When it must be that the בריות hold הפתח אצל מתקן
- (a) Because
- (i) If he's הפתח אצל מקלקל the דין would be מותר both for ר' יהודה and ר' שמעון
1. Since it's only for בחבורה that שמעון ר' says חייב
- (ii) And the בריות then could follow neither ר' יהודה nor ר' שמעון
- b) תירוצ'
- i) You're right that לשון א' must say that הפתח אצל מתקן הוא
- ii) The גמרא brings the איבעיא on מקלקל only for לשון ב'
- iii) Since for לשון ב'
- (1) the בריות can agree with ר' שמעון
- (a) and hold that לדם הוא צריך so that even for ר' שמעון there's no היתר based on כוונה
- (b) and that
- (i) even if he's חבורה אצל מקלקל הוא
- (ii) there's no היתר based on מקלקל because ר' שמעון says that חייב בחבורה
- 9) רש"י
- a) הקדמה
- i) We've established for לשון א' that for ר' שמעון
- (1) מתכוין לפתח if the בועל isn't בעילה בתחלה בשבת
- (2) Because ר' שמעון מותר דבר שאין מתכוין מותר ר' שמעון
- b) קשיא
- i) But ר' שמעון agrees that דבר שאין מתכוין אסור when there's ריש'י
- ii) And here it's ריש'י that he'll make a פתח
- c) רש"י
- i) יש בקיאין בהטי' and there might be no דם and no פתח

- ii) So there is no פסיק רישי' ד"ה לדם הוא צריך at תוספות 10)
- a) רש"י to קשיא
- i) To say there's no פסיק רישי' that he'll make a פתח
- ii) It's enough to say that יש בקיאין בהטיי' and that there might be no פתח
- iii) Why must רש"י add that there might also be no דם
- 11) ד"ה לדם הוא צריך at מהרש"א
- a) The same קשיא that רש"י asks also applies to 'לשון ב' this way:
- i) We've established for 'לשון ב' that
- (1) If the מתכוין לדם בועל isn't
- (2) דבר שאין מתכוין מותר ר' שמעון says
- (3) קשיא
- (a) But it's מוציא דם פסיק רישי' that he'll be
- (b) And ר' שמעון agrees that דבר שאין מתכוין אסור when there's פסיק רישי'
- b) And to answer this קשיא it would be appropriate for רש"י to answer that יש בקיאין בהטיי' and there may not be דם
- 12) גרסת ספרים for גמרא of המשך
- a) For 'לשון א' דם מיפקיד פקיד that
- i) Even if the הפתח אצל בועל is
- ii) He's still חייב if שמעון כר' הלכה that בחבורה is מקלקל בחבורה
- 13) רש"י
- a) קשיא
- i) בנין פתח and there's no חבורה and there's only בנין פתח says לשון א'
- ii) And we've established that even ר' שמעון agrees that מקלקל for בונה is פטור
- b) תירוץ
- i) Must be that we're not גורס the הספרים
- 14) תוספות ד"ה מקלקל הוא אצל הפתח
- a) קשיא
- i) דם מיפקד פקיד that says לשון א'
- (1) Why does the גמרא say that
- (a) If מקלקל הוא אצל חבורה
- (b) then for יהודה ר' יהודה it's מותר לבעול בשבת תחלה
- ii) After all

(1) ר' יהודה says only that

(a) פטור מקלקל בחבורה is

(b) מותר לכתחלה it's Not that

15) מהרש"ל

a) Since תוספות asks its קשיא to לשון א' in terms of מקלקל בחבורה

b) It must be that תוספות says that

i) any קלקול באדם – even if it involves אצל הפתח

ii) counts as מקלקל בחבורה

c) It follows that

i) גרסת הספרים is correct that אצל הפתח counts as מקלקל בחבורה and is חייב for ר' שמעון

ii) And תוספות agrees with גרסת ספרים and not with רש"י

16) מהרש"א

a) מהרש"ל disagrees with מהרש"א

i) לשון ב' in terms of חבורה of an actual מקלקל for ר' שמעון is only מחייב

ii) גרסת הספרים the גורס is correct not to be רש"י

iii) גרסת הספרים the גורס is not to be רש"י and תוספות agrees with

b) תוספות asks its קשיא in terms of אצל חבורה ד"ה מקלקל הוא אצל הפתח in קשיא

i) Because

(1) לשון א' as well as to לשון ב' of קשיא תוספות applies to

(2) לשון ב' for חבורה the word תוספות uses

c) Here's how the קשיא applies to both לשונות

i) To לשון א'

(1) תוספות asks that

(a) Why does the גמרא say that

(i) If then מקלקל הוא אצל הפתח it's לכ"ע

(b) After all

(i) Both for ר' יהודה and ר' שמעון the דין is

1. Only that מקלקל is פטור

2. מותר לכתחלה it's Not that

ii) To לשון ב'

(1) תוספות asks that

(a) Why does the גמרא say that

(i) If מותר לבעול בשבת תחלה it's ר' יהודה then for מקלקל הוא אצל חבורה

(b) After all

(i) for ר' יהודה the דין is

1. Only that מקלקל בחבורה is פטור

2. Not that it's לכתחלה מותר

17) ד"ה מקלקל הוא אצל הפתח at תוספות of המשך

a) לכתחלה מותר even is מקלקל a סוגיא of why in our קשיא to תירוץ

i) מותר אף לכתחלה here is מקלקל

ii) Because

(1) מקלקל of קולא the מצרף we're

(2) בעילת מצוה of מצוה is doing the בועל that the קולא with

18) גמרא of המשך

a) רב

i) מותר לבעול בשבת תחלה

ii) דבר שאין ר' שמעון רב agrees with that ר' גמרא at first assumes that this is because מתכוין מותר

b) שמואל

i) אסור לבעול בתחלה בשבת

c) רב קשיא

i) We know מסוכרייתא דנזייתא אסור להדוקה ביום טוב that דרב משמי' דרב

ii) And – as we'll explain below – this proves that דבר שאין מתכוין אסור רב says

iii) So we've proved that רב doesn't agree with ר' שמעון

d) תירוץ

i) In fact מותר דבר שאין מתכוין ר' שמעון רב agrees with that

(1) פסיק רישי' that's not דבר שאין מתכוין is בעילה בשבת

(2) and that's why מותר לבעול בתחלה בשבת רב says

ii) while

(1) פסיק רישי' counts as מסוכרייתא דנזייתא

(2) דבר שאין מתכוין אסור ר' שמעון even where

e) קשיא

i) We know from elsewhere that אסור דבר שאין מתכוין ר' יהודה that הלכה כר' רב says that

f) מסקנא of תירוץ

i) דבר שאין מתכוין אסור ר' יהודה רב agrees with that You're right that

ii) But רב still says that מותר לבעול בתחלה בשבת

iii) Here's why

(1) For 'א לשון א' דם מיפקיד פקיד that

(a) מקלקל הוא אצל הפתח רב says

(b) And both for ר' יהודה and ר' שמעון

(i) Not only is the מקלקל פטור

(ii) But בעילה מצוה of מצוה because of the מותר לכתחלה is בעילה as we explained earlier

(2) For 'ב לשון ב' דם חבורי מיחבר that

(a) מקלקל הוא אצל חבורה רב says

(b) And he agrees with ר' יהודה that

(i) Not only is this מקלקל פטור

(ii) But בעילה מצוה of מצוה because of the מותר לכתחלה is בעילה

19) ד"ה האי מסוכרייתא דנזייתא at תוספות

a) רבינו תם

i) מותר is פסיק רישי' דלא ניחא לי' ר' שמעון says

ii) Here's proof:

(1) דין הושענא and מזלפין יין על גבי האישים -- whose details aren't central here

(2) Are both מותר for ר' שמעון even though both involve סחיטה that's רישי' of

(3) And presumably this is because the פסיק רישי' is לא ניחא לי'

iii) שאלה

(1) Can the מסוכרייתא דנזייתא of מלאכת איסור be סחיטה

iv) תשובה

(1) no

(2) Because if the מלאכת איסור is סחיטה

(a) How could the גמרא answer for רב that

(i) פסיק רישי' because of ר' שמעון even for אסור is מסוכרייתא

(b) When

(i) לא ניחא לי' is סחיטה of פסיק רישי' the

(ii) And we've established that ר' שמעון says that דלא ניחא לי' that

b) מהרש"א as explained by ר"י

i) ר' שמעון for אסור is in fact פסיק רישי' דלא ניחא לי'

ii) And מצוות only because they're ר' שמעון for מותר and מזלפין יין

iii) So the סחיטה of מסוכרייתא דנזייתא מלאכת איסור can be

20) ד"ה האי מסוכרייתא מהרש"א

a) ר"י to קשיא

i) When the גמרא assumed for רב that מסוכרייתא דנזייתא is אסור because רב agrees with ר' יהודה דבר שאין מתכוין אסור

ii) And the גמרא asked how then was it that רב said מותר לבעול בתחלה בשבת

iii) Why didn't the גמרא answer that

(1) because of the מצוה of ר' יהודה that's בעילה בשבת even for דבר שאין מתכוין is מותר

(2) the same way that for הושענא and מזלפין of דבר שאין מתכוין - פסיק רישי' ר' שמעון the ר' because of מצוה מותר

b) תירוץ

i) מצוה and לא ניהא לי' of צירוף because of מתיר only is הושענא and מזלפין ר' שמעון

ii) Similarly for יהודה ר' there'd be a קולא that could be היתר only if there were a second מצוה מצורף with

c) קשיא

i) We established earlier that

(1) מקלקל counts as בעילה if

(2) בעילה that the קולא of מצוה and the קולא of מצוה we're מצרף ר' יהודה for to say that the מקלקל is מותר even

ii) So why don't we answer the same for רב here

d) תירוץ

i) The גמרא in the מסקנא in fact relies on the צירוף of מצוה and מקלקל

ii) when the גמרא says that

(1) דבר שאין מתכוין אסור ר' יהודה that רב agrees with

(2) מקלקל is בעילה because מותר לבעול בתחלה בשבת רב is still

21) תוספות of המשך

a) הערוך of שיטה

i) The reason that הדוקת מסוכרייתא is אסור on טוב יום

(1) סחיטה has nothing to do with

(2) But is that הושענא that

(a) גיגית a plug on by tightening

(b) the plug to the מבטל by being טוב יום on a כלי into the plug might turn a person

ii) and as before

(1) the דבר שאין מתכוין מתקוין assumes that the איסור applies only for ר' יהודה who says אסור

(2) while the תרצן says that there's an איסור based on ר' שמעון פסיק ריש' even for

b) ר"י קשיא by

i) How can the תרצן say that the הדוקה is אסור only because of פסיק ריש'?

ii) When נפשך

(1) If דעתו לבטלה to make it part of the גיגית

(a) Then he's כלי דבר שמתכוין לעשות כלי and the הדוקה is שמתכוין דבר and is אסור even for ר' פסיק ריש' without שמעון

(2) If דעתה לבטלה אין

(a) Why does the תרצן say that it's פסיק ריש' that it will become a כלי

22) בא"ד דהיכי דמי at מהרש"א

a) קשיא

i) If בדעתו לבטלה

(1) ר"י could have asked this קשיא to the מקשן as well as to the תרצן:

(a) Why does the מקשן say that the איסור of מסוכרייתא proves that רב agrees with ר' דבר שאין מתכוין אסור that יהודה

(b) When it's אסור even for ר' שמעון because it's דבר שמתכוין

b) שאלה

i) Could ר"י have asked a קשיא to the מקשן if דעתו לבטלה

c) תשובה

i) no

ii) Because

(1) the מקשן doesn't yet realize that it's פסיק ריש'

(2) and it follows that the מקשן thinks that this proves that רב agrees with ר' יהודה that דבר שאין מתכוין אסור

23) מלאכה שאין צריכה לגופה of סוגיא to the הקדמה by way of – ד"ה לדם הוא צריך at תוספות

a) שאלה

i) What is the meaning of לדם הוא צריך

b) תשובה

i) רבינו תם

(1) "צריך להוציא דם שלא יתלכלך פעם אחרת כשיבעול"

ii) ר"י

"צריך לדם לראות אם היא בתולה" (1)

c) It follows that

i) for לשון א' that

(1) דם מיפקיד פקיד

(2) and it's based on בונה that the גמרא is מיבעיא whether בשבת מותר לבעול בתחלה

(a) If הוא צריך לדם

(b) For both ר"י and רבינו תם

(i) מלאכה שאין צריכה לגופה is בעילה

(ii) Because he's צריך לדם and he's not לפתח

ii) for לשון ב' that

(1) דם חבורי מיחבר

(2) and it's based on עושה חבורה that the גמרא is מיבעיא whether בשבת מותר לבעול בתחלה

(a) If הוא צריך לדם

(b) For רבינו תם

(i) מלאכה שאין צריכה לגופה is בעילה

(ii) Because the בועל would have preferred that be no דם altogether

(c) For ר"י

(i) מלאכה שצריכה לגופה is בעילה

(ii) Because the בועל does need the דם itself

24) משנה

a) המפס מורסא בשבת

i) אם להוציא ממנה ליחה מותר אף לכתחלה

25) תוספות here as explained by גמרא

a) שמואל to רב אמי by קשיא to הקדמה

i) Note that

(1) the following קשיא is based on several assumptions on the שיטה of שמואל

(2) we'll be מבאר later whether these assumptions are necessary

b) שמואל to רב אמי by קשיא

i) Part 1

(1) Assume that אם להוציא ממנה ליחה is מותר because

(a) the משנה agrees with שמעון ר' on לגופה

(b) for מפס מורסא there's צער

(c) And we've established that

(i) where there's צער

(ii) ר' שמעון for לכתחלה even מותר is מלאכה שאין צריכה לגופה

ii) Part 2

(1) Assume further that שמואל holds all of these שיטות

(a) בונה פתח and דם מיפקד פקיד

(b) דבר שאין מתכוין is פתח so the לדם הוא צריך

(c) אסור is דבר שאין מתכוין that ר' יהודה is correct

(d) מלאכה שאין צריכה לגופה of דין is correct on the ר' שמעון

iii) Part 3

(1) It follow that

(a) בעילה בשבת of בנין פתח

(i) Besides counting as דבר שאין מתכוין because לדם הוא צריך

(ii) Also counts as מלאכה שאין צריכה לגופה

(b) Since צריך לפתח and he's not לדם הוא צריך

iv) Part 4

(1) Assume also that שמואל says that

(a) בעילת מצוה of מצוה because

(b) לכתחלה also מותר is מלאכה שאין צריכה לגופה

(c) מפּיס מורסא for צער the same as

v) Part 5

(1) So we have this קשיא:

(a) Although שמואל

(i) דבר שאין מתכוין אסור that ר' יהודה agrees with

(ii) כּוונה based on היתר a "לדם הוא צריך" so can't bring about

(b) Still

(i) מותר לבעול בשבת תחלה say שמואל Why doesn't

(ii) because מלאכה שאין צריכה לגופה brings about a היתר based on לדם הוא צריך for ר' שמעון

תוספות 26)

a) קשיא

i) רבינו תם says that

(1) Although because of צער

(a) מותר לבעול בשבת תחלה even מפּיס מורסא מוציא ליחה to be מתיר is משנה

- (2) The fact that a מלאכה is a מצוה
- (a) Doesn't have the same effect
 - (b) And the מלאכה isn't מותר לכתחלה
- ii) So for גמרא that שמואל ask to רבינו תם
- (1) Since מלאכה שאין צריכה לגופה is בעילה
 - (2) The מותר לבעול בתחלה בשבת דין should be that
- b) תירוצ
- i) For רבינו תם
 - (1) The מורסא for מלאכה שאין צריכה לגופה
 - (2) Is different than the מלאכה שאין צריכה לגופה for בעילה
 - (3) Because
 - (a) For מורסא it's פסיק רישי' that there'll be a פתח
 - (b) While
 - (i) for בעילת מצוה where we now presume that שמואל holds מיפקיד פקיד
 - (ii) We've established that יש בקיאין בהטי' and they never make a פתח
 - (4) And
 - (a) It's because of this קולא that the גמרא asks that
 - (b) The מותר לכתחלה even though of מלאכה שאין צריכה לגופה ought to be מותר לכתחלה even though there's no צער
 - ii) In short ר' שמעון says that the fact that there's no פסיק רישי' is relevant for ר'
 - (1) not only to be דבר שאין מתכוין מתיר
 - (2) but also to be מלאכה שאין צריכה לגופה מתיר לכתחלה
- 27) גמרא of המשך
- a) שמואל to רב אמי of קשיא to תירוצ
 - i) Part 1
 - (1) You're right that for לשון א'
 - (a) Once we've assumed that שמואל says לדם הוא צריך
 - (b) It follows that the מלאכה of מלאכה of פתח בנין פתח counts as מלאכה שאין צריכה לגופה
 - ii) Part 2
 - (1) But in truth שמואל agrees with לשון ב' דם חבורי מיחבר that
 - iii) Part 3
 - (1) We've established that
 - (a) לדם הוא צריך

- (i) For לראות אם היא בתולה ר"י means
- (ii) For שלא יתלכלך כשבועל פעם אחרת רבינו תם means

iv) Part 4

- (1) Since we're assuming that לדם הוא צריך שמואל says
- (2) It follows for ר"י that
 - (a) for לשון ב'
 - (b) מלאכה שצריכה לגופה is בעילת מצוה
- (3) And this explains why אסור לבעול בתחלה בשבת שמואל says

ד"ה ואם להוציא at דף ו: at מהרש"א (28)

a) קשיא

- i) צריך לדם שלא יתלכלך פעם אחרת who says רבינו תם for
- ii) Why is בעילת מצוה a מלאכה שצריכה לגופה even for לשון ב'

b) תירוץ

- i) You're right that for ר"ת even for לשון ב' the חבורה of בעילת מצוה is still a מלאכה שאינה צריכה לגופה
- ii) But for רבינו תם
 - (1) The תירוץ of the גמרא isn't that בעילת מצוה is a מלאכה שצריכה לגופה
 - (2) Instead the תירוץ is that
 - (a) Since לדם הוא צריך
 - (b) It's פסיק ריש' that he'll need to be עובר the מלאכה of חובר חבורה
 - (3) And we've established that
 - (a) Where there's no צער
 - (b) it's only where לא פסיק ריש' that מלאכה שאין צריכה לגופה is מותר לכתחלה
- iii) So we've answered why אסור to be בשבת שמואל is בועל בתחלה

תוספות of המשך (29)

a) הקדמה

- i) שמואל says at דף ו. that גמרא The
 - (1) פסיק ריש' where there's no דבר שאין מתכוין מותר ר' שמעון agrees with
 - (2) מלאכה שאין צריכה לגופה אסור ר' יהודה agrees with

b) first קשיא

- i) For רב אמי to ask his שמואל to קשיא
 - (1) מלאכה שאין צריכה לגופה that ר' שמעון agrees with שמואל needed to assume that רב אמי isn't חייב

(2) Why didn't the גמרא answer that in fact שמואל agrees with ר' יהודה that מלאכה שאין חייב צריכה לגופה

c) second קשיא

i) הקדמה

(1) We've established that in the הוה אמינא

(a) the גמרא held that שמואל agrees with א' לשון א' that דם מיפקיד פקיד and says לדם הוא דבר שאין מתכוין is בעילה of בנין פתח so that צריך

(b) And that still

(i) דבר שאין מתכוין פוטר שמואל can't be based on

(ii) Because דבר שאין מתכוין אסור ר' יהודה that שמואל agrees with

(c) And that's why רב אמי could ask his קשיא to שמואל only based on מלאכה שאין צריכה לגופה

ii) קשיא

(1) But given that שמואל agrees with ר' שמעון and says דבר שאין מתכוין מותר

(2) Why didn't רב אמי base his קשיא to שמואל on דבר שאין מתכוין

ד"ה ועוד at דף ז. at מהרש"א 30)

a) note that the second קשיא applies only for the הוה אמינא

i) when the גמרא still assumed that שמואל follows א' לשון א' that דם מיפקד פקיד

ii) So that

(1) Since דם הוא צריך שמואל holds

(2) The דבר שאין מתכוין of בעילת מצוה בנין פתח is a

b) but

i) Once the גמרא says in the מסקנא that שמואל follows ב' לשון ב' and says דם חבורי מיחבר

ii) It follows from דם הוא צריך

(1) דבר שמתכוין is a בעילת מצוה that

(2) And this explains why רב אמי needs to rely on מלאכה שאין צריכה לגופה for his קשיא to שמואל

דף ו.

תד"ה האי מסוכרייתא דנזייתא ובא"ד דהיכי דמי

תד"ה מהו לבעול See

תד"ה מאי לאו דאי לא בעיל ותוספות דף ו: ד"ה מאי קמ"ל

- 1) שמואל
 - a) אסור לבעול בתחלה בשבת
- 2) משנה דתינוקת
 - a) תינוקת שנשאת
 - i) בה"א נותנין לה עד מוצ"ש ארבעה לילות
 - b) the begin after on נישואין ד' לילות ד' לילות
 - i) starting on אור ליום ה' and ending on שבת מוצאי שבת
- 3) גמרא
 - a) The משנה teaches that
 - i) דם בתולים ד' לילות ד' counts as דם נדות and not as דם מחמת תשמיש
 - ii) Regardless of any prior בעילות in these לילות ד'
- 4) שמואל by רב חסדא קשיא
 - a) I know myself that the לילות ד' continue until שבת מוצאי שבת
 - b) So "עד מוצאי שבת" must teach another דין
 - i) Presumably that
 - (1) even if לא בעל at all before שבת
 - (2) he can be בועל בתחלה on the ליל during the לילות ד'
 - c) and this is a קשיא to שמואל who says אסור לבעול בתחלה בשבת
- 5) ד"ה מאי לאו מהרש"א as explained by תוספות רש"י
 - a) קשיא
 - i) It must be that the משנה deals also with where there was a בעילה before שבת
 - ii) Since
 - (1) If there was no prior בעילה
 - (2) the בעילה on שבת wouldn't have taught that the prior דם in the לילות ד' counts as דם בתולים and not as דם נדות
 - iii) Two קושיות follow
 - (1) First
 - (a) Since the משנה doesn't deal with a בעילה בתחלה בשבת
 - (b) why is the משנה a קשיא to שמואל
 - (2) second
 - (a) we still haven't explained the purpose of "עד מוצאי שבת"

b) תירוץ

i) You're right that it must be that there was a prior בעילה in which there was דם

ii) But in the prior בעילה he was משיר only מקצת בתולים

iii) So

(1) At the same time the משנה teaches that

(a) the דם in each בעילה during the לילות ד' counts as דם בתולים

(b) and he can be בועל again during the לילות ד'

(2) the words עד מוצאי שבת teach that

(a) although the prior בעילה wasn't a גמורה and left מקצת בתולים

(b) he's still מותר to be בועל בשבת to be משיר the מקצת בתולים that remain

iv) and

(1) once we know that he can be משיר מקצת בתולים on שבת

(2) it's מסתבר that he can be בועל בתחלה on שבת even where there

(a) was no prior בעילה at all

(b) and he's משיר the entire בתולים on שבת

v) So the משנה is in fact a קשיא to שמואל

6) תוספות of המשך

a) רב חסדא to קשיא

i) Maybe the משנה says עד מוצאי שבת not to teach בשבת בתחלה לבעול מותר

ii) But instead to teach that

(1) In order to assume that the דם for each בעילה is דם בתולים

(2) these לילות ד' need to be רצופין

(a) Meaning that דם counts as דם בתולים

(b) on no more than ד' consecutive לילות

(3) so that for example

(a) if his first בעילה was on ה' אור ליום

(b) we're not נוקט that דם that the אשה she sees later on ב' אור ליום is still דם בתולים

b) תירוץ

i) A לא בעי רצופין (ברייתא דנדה) מסכת נדה in ברייתא

ii) And that's why רב חסדא says that it must be that

(1) When the משנה says עד מוצאי שבת

(2) the חידוש of the משנה

(a) Can't be that בעי רצופין

(b) And must instead be that he can be בועל בתחלה even בשבת

(3) And the קשיא to שמואל remains

7) מהרש"א and תוספות as explained by המשך גמרא

a) רבא

i) שמואל for תירוץ

(1) The משנה means לבר משבת -- because it agrees with שמואל -- except for שבת -- ד' לילות לבר משבת that אסור לבעול בתחלה בשבת

(2) And it says עד מוצאי שבת

(a) בעי רצופין to teach that

(b) מותר לבעול בתחלה בשבת Not to teach that

8) תוספות

a) קשיא

i) We've just established that a ברייתא דנדה says that לא בעי רצופין

b) תירוץ

i) It must be that רבא didn't know about this ברייתא or he wasn't חש לי for some reason

9) גמרא of the המשך

a) רבא to אביי by קשיא

i) the words "ד' לילות" are clear and must teach that a person can be בועל in all לילות including ליל שבת

ii) so you can't say that the משנה means לבר משבת

10) תוספות

a) קשיא

i) Why doesn't אביי instead ask רבא a קשיא from the ברייתא דנדה that says לא בעי רצופין

b) תירוץ

i) אביי prefers a קשיא to רבא from the very ד' לילות words of the משנה

11) גמרא of the המשך

a) רבא of תירוץ to קשיא from "ד' לילות"

i) You're right that the words ד' לילות must mean he can be בועל also on שבת

ii) But the משנה deals with where before שבת he was already בועל a גמורה and was משייר בתולים in full

iii) so the משנה isn't a קשיא to שמואל

b) אביי by קשיא

i) If עד מוצאי שבת doesn't teach that מותר לבעול בתחלה בשבת

- ii) And it can't be that the words teach that בעי רצופין
- iii) Again -- what does the משנה teach by these words

12) מהרש"א

a) קשיא

- i) Since we established earlier that רבא
 - (1) didn't know about the ברייתא דנדה or he wasn't חש לי for some reason
 - (2) And was ניהא to say that עד מוצאי שבת teaches דבעי רצופין
- ii) what does אביי gain now by repeating a קשיא that רבא already answered

b) תירוץ

- i) Once רבא has now said the משנה deals with where there was a בעילה גמורה before שבת
- ii) אביי doesn't need to ask his קשיא to רבא based on the ברייתא דנדה
- iii) Instead אביי says to רבא
 - (1) Now that you've said that the משנה teaches the קולא that even after a בעילה גמורה any דם for לילות ד' doesn't count as נדות
 - (2) Then
 - (a) Without relying on ברייתא דנדה
 - (b) it's a סברא that these לילות ד' don't need to be רצופין
 - (3) And the משנה must have meant עד מוצאי שבת to teach that מותר לבעול בתחלה בשבת

דף ו:

תד"ה מאי קמ"ל

ד"ה See the prior

תד"ה מאי לאו דטריד ותד"ה והני תנאי

- 1) הקדמה
 - a) אסור לבעול בתחלה בשבת שמואל says
- 2) משנה
 - a) פטור מקרית שמע עד מוצאי שבת he's בועל חתן wasn't yet
- 3) גמרא
 - a) רב יוסף of קשיא
 - i) Presumably the reason he's פטור is because he's למיבעל דבעי
 - ii) And
 - (1) Since he's פטור even on שבת
 - (2) It must be that he's בועל בתחלה even בשבת
 - iii) this is a קשיא to שמואל
- 4) תד"ה מאי לאו
 - a) הקדמה
 - i) דיבור המתחיל prior that we dealt with in תינוקת of משנה In
 - (1) בית הלל say that
 - (a) נותנין לה ד' לילות עד מוצאי שבת
 - (b) Meaning that
 - (i) דם בתולים and not as נדות דם in these לילות דם מחמת תשמיש
 - (ii) Regardless of any prior בעילות in these לילות
 - (2) רב חסדא by קשיא
 - (a) מותר because the words שבת עד מוצאי שבת suggest that שמואל is a קשיא to משנה this לבעול בתחלה בשבת
 - (b) רבא answers that the משנה isn't a קשיא for שמואל
 - (3) "עד מוצאי שבת" Despite the words
 - (a) אסור is בעילה בתחלה when שבת -- לבר משבת means משנה the
 - (b) רבא to אביי by קשיא
 - (4) שבת doesn't include עד מוצאי שבת that You can't say
 - (a) ד' לילות says משנה the Since
 - (b)
 - b) קשיא
 - i) too סוגיא our In
 - ii) רבא answers for חסדא that תירוץ the שמואל answer for גמרא the Why doesn't

iii) Namely that

(1) שבת עד מוצאי שבת doesn't include שבת

(2) and

(a) on שבת the חתן in fact isn't שמע מקרית שבע

(b) because בעילה בתחלה בשבת is אסור

c) תירוץ

i) If אסור is בעילה בתחלה בשבת

(1) "עד מוצאי שבת" in the משנה of תינוקת is still correct

(a) because the משנה of תינוקת applies also to בעילה בשבת

(i) where a person was באיסור on שבת

(ii) and comes to us afterwards to ask whether the דם counts as נדות דם

(2) While "עד מוצאי שבת" in the משנה on שמע קרית would be a טעות

(a) Because the פטור from שמע קרית applies only to a person who comes to us to ask his שאלה before he's בועל while he's טריד

(b) Since if he was already בועל – whether בהיתר or באיסור – he's no longer טריד

5) מהרש"א

a) קשיא

i) In the סוגיא of תינוקת

ii) to answer the קשיא of אביי to רבא from the words ד' לילות in the משנה of תינוקת

iii) Why doesn't רבא say in the same way that

(1) עובר ובוועל ד' לילות is correct when he was

(2) Because then the דין of ליל שבת is the same as the דין of the other לילות

b) תירוץ

i) The words ד' לילות imply that

(1) All ד' לילות are the same in all ways

(2) Including on the היתר to be בתחלה

6) גמרא of the המשך here

a) שמואל by אביי for תירוץ

i) The reason he's שמע מקרית שבע isn't that דבעי למיבעל

ii) But that he's מצטער that he's למיבעל

b) קשיא by רבא to אביי

i) It's not מסתבר that there be a פטור מק"ש based on טרדא for being למיבעל

c) שמואל to גמרא of the קשיא of רבא to תירוץ

- i) מותר לבעול בתחלה בשבת says משנה of תנא is correct that רב יוסף
- ii) But this isn't a קשיא שמואל
- iii) Because תנאים in the following two ברייתות are מחולק on whether מותר לבעול בתחילה בשבת

(1) ברייתא א'

(a) A חתן is פטור from שמע קרית שבת both בחול and בשבת if he wasn't yet בועל

(b) רבא says this is because ברייתא א' says

(i) מותר לבעול בתחלה בשבת

(ii) וטריד דבעי למיבעל

(2) ברייתא ב'

(a) A חתן who wasn't yet בועל is פטור from שמע בחול but is חייב בשבת

(b) רבא says this is because ברייתא ב' says

(i) אסור לבעול בתחלה בשבת

(ii) So there is no טירדא

(3) Now

(a) The משנה agrees with the first ברייתא

(b) ברייתא follows the second שמואל

7) אביי

a) both ברייתות say אסור לבעול בתחלה בשבת

b) and

i) while the משנה and ברייתא א' say there's a פטור מק"ש because בעיל מצי בעיל

ii) טריד דבעי למיבעל when he's בחול only ק"ש from פטור ברייתא ב' says there's a

8) המשך גמרא

a) הקדמה

i) See שיטות of ביאור דף ה: at ד"ה מהו לבעול that

(1) דבר שאין מתכוין אסור ר' יהודה is בעילה בתחלה בשבת

(2) דבר שאין מתכוין מותר ר' שמעון is בעילה בתחלה בשבת

b) רבא

i) The תנאים of ברייתא א' and ברייתא ב' are מחולק in the same מחלוקת as תנא קמא and ר' שמעון in the following

ii) ברייתא ג'

(1) ת"ק

(a) אסור לבעול בתחלה בשבת

- (b) Because דבר שאין מתכוין אסור ר' יהודה קמא agrees with ר' שמעון meaning חכמים (2)
- (a) מותר לבעול בתחלה בשבת
- (b) Because דבר שאין מתכוין מותר
- 9) תד"ה והני תנאי
- a) קשיא
- i) Since מותר לבעול בתחלה בשבת in ר' שמעון בריתא ג' says outright that
- ii) Why did אביי need to say בדוחק earlier that
- (1) The משנה and בריתא א' that say
- (a) חתן פטור מקרית שמע עד מוצאי שבת
- (b) Mean that there's a פטור based on the טירדא that לא מצי בעיל
- iii) When אביי could more simply agree with רבא that
- (1) The משנה and בריתא א' that say
- (a) agree with ר' שמעון בריתא ג' in
- (b) and base the פטור on בעיל דבעי טרדא
- (2) while בריתא ג' of תנא קמא and בריתא ב' agrees with שמואל
- b) תירוץ
- i) שמואל prefers to say that the משנה and as many בריתות as possible agree with שמואל
- 10) רש"י of the גמרא as explained by המשך
- a) אמר לי אביי [לרבא] והא מודה ר' שמעון בפסיק רישי' ולא ימות
- i) meaning
- (1) פסיק רישי' אסור that is מודה ר' שמעון
- (2) And it's a פסיק רישי' that he'll make a חבורה and will be דם מוציא
- (3) So why does ר' שמעון in ג' בריתא א' say that מותר לבעול בתחלה בשבת
- b) רבא by תירוץ
- i) יש בקיאין בהטיי'
- ii) Meaning
- (1) it's not פסיק רישי' that he'll make a חבורה and be דם מוציא
- (2) and that's why ג' בריתא א' says for ר' שמעון that מותר לבעול בתחלה בשבת
- c) אביי by קשיא
- i) "אם כן טורד למה"
- (1) You're right that
- (a) בריתא ג' explains for בקיאין בהטיי'

- (i) that there's no פסיק ריש'י and
- (ii) and that's why for שמעון ר' there's a בתחלה בשבת

(2) But

- (a) A חתן who's בקי בהטי' presumably isn't טריד
- (b) So why do the משנה and א' ברייתא say he's ש"מ פטור both on שבת and בחול

11) ד"ה והני תנאי at מהרש"א

a) קשיא

i) Why doesn't אביי apply his own earlier שיטה

ii) Namely that

- (1) Both the משנה and א' ברייתא follow שמואל and ר' יהודה
- (2) And he's טריד because לא שרי למיבעל

b) תירוץ

i) It's משמע to אביי

(1) That not only

(a) do the משנה and the first ברייתא apply for ר' יהודה and שמואל

(i) Who say אסור לבעול בתחלה בשבת

(ii) And the חתן is פטר מקרית שמע because דלא מצ'י בעיל

(2) But

(a) The משנה and א' ברייתא also apply for שמעון ר'

(i) Who says מותר לבעול בתחלה בשבת

(ii) And the חתן is שמע because פטור מקרית שמע

12) גמרא of the המשך

a) רבא by תירוץ

i) The משנה and א' ברייתא deal with שאינו בקי and that's why he's טריד

b) אביי by קשיא

i) If there are people who aren't בקי אין it's ריש'י that they'll make a חבורה

ii) And א' ברייתא should have said that "בקי מותר שאינו בקי אסור"

iii) Meaning that those who aren't בקי אין are אסור לבעול בתחלה בשבת even for שמעון ר'

c) רבא by תירוץ

i) רוב בקי אין הן

ii) א' ברייתא deals with the רוב who are בקי אין and that's why there's no פסיק ריש'י

iii) משנה and א' ברייתא deals with those whom we know not to be בקי אין and that's why they're טרידי and ש"מ פטור

13) ד"ה לא כהללו at מהרש"א as explained by תוספות

a) קשיא

i) If the משנה and ברייתא 'א deal with those whom we know not to be בקיאים

ii) We understand that they're טריד

iii) But how can you say for them that

(1) because of ברייתא ג'

(2) they're מותר לבעול בתחלה בשבת because רוב people are בקיאים

b) תירוץ

i) The same people

(1) who count as רוב בקיאים for פסיק רישי' regarding ברייתא ג'

(2) Are אינן בקיאים regarding טירדא for the משנה and ברייתא 'א

ii) Here's how

(1) The רוב are בקיאים in הטיי' at מעשה

(2) and that's enough for us to say that

(a) there's no פסיק רישי' for them

(b) and they're מותר לבעול בתחלה בשבת

(3) But

(a) this same רוב are מטורד on whether they'll be בקי at מעשה לפני

(b) And that's why מעשה לפני they're מטורד מק"ש

תד"ה אלא מעתה

1) הקדמה

a) it's possible to test if an אשה is בעולה or בתולה על פי הבית

2) מהרש"א as explained by תוספות

a) Assume that by הטי' a person can be בועל a בתולה without being דם מוציא and without her becoming a בעולה

b) now

i) If

(1) he was בועל בהטי'

(2) And both he and she agree that there was no דם

(3) but

(a) he's משקר and says I was בועל a גמורה בעילה and she had no דם because she was already בעילה earlier

(b) and she says that he was מטה and that she is still a בתולה

ii) then

(1) שושבינין and מפה won't protect her because she admits that there was no דם and knows that the שושבינין and מפה won't show דם

(2) But she can protect herself by saying אני בתולה and proving this by בדיקה על פי הבית

c) But

i) If

(1) He wasn't מטה and still finds no דם

(2) she's משקר

(a) and claims that there was דם

(b) and it was he who made her a בעולה

ii) then

(1) שושבינין and מפה are important to protect him by proving there was no דם

iii) note that

(1) להושיבה על פי הבית will do nothing to protect him

(2) Because she accepts that she's now a בעולה

תד"ה ואם להוציא ממנה ליחה פטור ובא"ד ועוד דמדבר שאין מתכוין

תד"ה מהו לבעול at דף ה: See

דף ז.

בא"ד ועוד

תד"ה מהו לבעול at דף ה: See

גמרא ביום טוב שרי

- 1) דף ה. גמרא at דף ד. as explained by the ברייתא at
a) לא יבעול בערב (ליל) שבת ולא יבעול במוצאי שבת
b) Because
 - i) If he's בועל on שבת ליל or מוצאי שבת
 - ii) We're חושש that he might on שבת be שוחט a בן עוף for a סעודה
- 2) גמרא
a) רב פפא משמיל דרב
 - i) מותר לבעול בתחלה ביום טוב
 - ii) אסור לבעול בתחלה בשבת
- b) רב פפי by קשיא
i) Why should there be a difference between שבת and יום טוב
- 3) מהרש"א here
a) קשיא
i) Why doesn't the גמרא answer that
 - (1) שמא ישחוט בן עוף on שבת is based on איסור that follows the ברייתא that רב פפא
 - (2) And obviously the חשש of עוף בן עוף doesn't apply to יום טוב
- b) תירוץ
i) If so
 - (1) רב פפא should have said that בעילה בתחלה is אסור both on שבת ליל and on מוצאי שבת
 - (2) Because we've established that the טעם of עוף בן עוף applies to both

גמרא איבעית אימא

- 1) דף ג. at תוספות ד"ה אשה נשאת בכל יום based on הקדמה
a) יום ו' on נבעלת and יום ה' on נשאת is אלמנה
i) ג' ימי שמחה on שמח עמה that the חתן should be שקדו were חכמים because
(1) יום ה' ויום ו' ושבת on Namely (1)
ii) And
(1) were he to be בוועל earlier in the week
(2) למחר משכים לאומנתו והולך לו (2)
b) קשיא
i) nowadays that
(1) a prior טעם why בתולה was נשאת on יום ד' no longer exists
(2) and the דין is that she's נשאת on any day
ii) Why don't we say that she needs to be נשאת on יום ה' because of שקדו
c) תירוץ
i) During the משתה ז' ימי משתה for a בחור שנשא בתולה we're not חושש that לו ישכים לאומנתו והולך לו
ii) So there's no need for a תקנה of שקדו
- 2) מהרש"א
a) קשיא
i) For a אלמנה בחור our גמרא says that there are also משתה ז' ימי משתה that require ברכה the same as for בתולה בחור שנשא בתולה
ii) Yet
(1) there is a תקנה of שמחה ג' ימי שמחה for בחור שנשא אלמנה
(2) so that he not be משכים לאומנתו והולך
b) תירוץ
i) The בתולה נושא a בחור ז' ימי משתה for a בחור who is נושא a בתולה
(1) is similar to ז' ימי משתה for a בחור who's נושא an אלמנה
(2) only in that both require ברכות
ii) But the בתולה יתירה are ז' ימי משתה for a בחור who is נושא a בתולה
iii) And it's because of this extra שמחה for בתולה that there's no need for the תקנה of ימי שמחה

תד"ה מתוך שהותרה ובא"ד אבל עירובי תחומיו ובא"ד הא דקאמר וד"ה אלא מעתה

1) תוספות

a) שאלה

i) Is there a חיוב to make עירובי חצירות on טוב יום

b) בא"ד אבל עירובי תחומין at מהרש"א as explained by תשובה

i) Yes

ii) The גמרא says in ביצה that מסכת is that יש עירוב והוצאה ביו"ט

c) קשיא

i) Maybe

(1) the הוצאה in this מימרא refers only to הוצאה by a person of his own body

(a) so the גמרא deals only with עירוב תחומין

(2) And it doesn't refer to עירובי חצירות for הוצאה by a person of another person or thing

d) תירוץ

i) In another מימרא in ביצה מסכת

ii) The גמרא wants to prove that מוציאין קטן בית הלל of דין אין עירוב והוצאה ליו"ט that ולולב

iii) This shows that "עירוב והוצאה" refers also to הוצאה by a person of another person or thing

iv) So

(1) Since the גמרא says in ביצה that יש עירוב והוצאה ביו"ט

(2) We know that there must be עירובי חצירות ביו"ט

2) תוספות of המשך

a) קשיא

i) From a גמרא in משמע that there is no עירובי אבל אסרו וכו' ביצה טז: that deals with חצירות in טוב יום

ii) the exact ראי' and the meaning of אבל אסרו isn't essential for this מהרש"א

b) תירוץ

i) Our סוגיא says for בית הלל that

(1) אוכל נפש that on יו"ט there's a היתר הוצאה

(2) There is also a היתר הוצאה

(a) where there's no אוכל נפש צורך

(b) so long as there's some היום צורך

- ii) The ביצה טז: in גמרא
- (1) That says there's no need for עירובי חצירות on יו"ט
- (2) Refers only to where there is צורך היום and מתוך applies
- 3) ד"ה מתוך at מהרש"א as explained by תוספות of המשך
- a) קשיא
- i) צורך היום doesn't count as צורך נכרי for הוצאה
- ii) So why are we נוהג to be עירובי חצירות on יום טוב without מוציא לצורך נכרי to be
- 4) בא"ד והא דקאמר at מהרש"א
- a) קשיא
- i) Why is it that based on מתוך
- (1) there's no need for עירובי חצירות
- (2) And in fact even מלאכות דאורייתא become מותר
- ii) But despite מתוך there's still an איסור of לתחום
- 5) גמרא here
- a) מתוך בית הלל in the holds that רב פפי רב פפי
- 6) ד"ה אלא מעתה at תוספות
- a) קשיא
- i) how would רב פפי explain why ב"ה say it's קטן להוציא on יו"ט מותר
- b) תירוצ
- i) Must be that רב פפי in his אמינא
- (1) disagrees with the מסקנא we mentioned earlier
- (2) and says that
- (a) even without relying on מתוך
- (b) there is no עירובי חצירות on יו"ט
- 7) ביצה יב: at גמרא
- a) ר' יוחנן
- i) who say מתוך would hold that בית הלל
- (1) A person who's מבשל גיד הנשה on יו"ט isn't לוקה
- (2) Because מתוך is מתיר the מלאכת בשול even though the גיד הנשה is באכילה אסור
- ii) While a ברייתא that says there is מלקות
- (1) Follows בית שמאי who don't say מתוך
- 8) מהרש"א
- a) בית הלל even for לוקה and would say ר' יוחנן in his אמינא רב פפי

דף ז:

תד"ה שנאמר ויקח

- 1) גמרא
 - a) בעשרה is חופה וקידושין at ברכת חתנים
 - b) ויקח עשרה אנשים מבני העיר פסוק says where a בועז We derive this from
- 2) תוספות
 - a) קשיא
 - i) ויברכו את רבקה from בעשרה of דין apparently derives the same מסכת כלה
 - b) תירוץ
 - i) מסכת כלה
 - (1) Deals with ברכת אירוסין בעשרה and teaches that ברכת אירוסין
 - (2) and doesn't deal with ברכת חתנים at חופה ונישואין
 - c) Now
 - i) Since we've established that ויברכו את רבקה deals with ברכת אירוסין
 - ii) We can also prove from ויברכו את רבקה that
 - (1) There's ברכת אירוסין for a person who's מקדש as a שליח for another person
 - (2) Since אליעזר was only a שליח and he still made ברכת אירוסין
- 3) ברייתא
 - a) מברכין ברכת אירוסין בבית אירוסין
- 4) אבן העזר ס' לד at בית יוסף
 - a) There's ברכת אירוסין for a שליח who's מקדש for another person
 - b) Because
 - i) The ברייתא that says מברכין ברכת אירוסין בבית האירוסין
 - ii) Deals בסתם and also includes אירוסין by a שליח
- 5) מהרש"א
 - a) בית יוסף on קשיא
 - i) Why doesn't בית יוסף rely on מסכת כלה for this דין

דף ת.

תד"ה שהכל ברא לכבודו

1) Here are the first four ברכות אירוסין

בורא פרי הגפן	פותח בברוך ואינו חותם בברוך
שהכל ברא לכבודו	פותח בברוך ואינו חותם בברוך
יוצר האדם	פותח בברוך ואינו חותם בברוך
אשר יצר את האדם	פותח בברוך וחותם בברוך

- 2) The first three of these ברכות begin with ברוך
- 3) The ברכה of אשר יצר begins with ברוך and also ends with ברוך
- 4) Generally a ברכה that's סמוכה to a preceding ברכה doesn't begin with ברוך
- 5) מהרש"א of the הוה אמינא according to רש"י

a) קשיא

i) Since

(1) בורא פרי הגפן is סמוכה to שהכל

(2) שהכל is סמוכה to יוצר האדם

(3) יוצר האדם is סמוכה to אשר יצר

ii) Why is it that ברוך begins with אשר יצר and יוצר האדם and שהכל

b) תירוץ

i) These three ברכות are "אינן מן הסדר"

ii) And ברכות שאינן מן הסדר begin with ברוך even where they're סמוכות

iii) The meaning of "אינן מן הסדר" isn't essential to this מהרש"א

c) מהרש"א of תוספות as first understood of תירוץ

i) These three ברכות are קצרות

ii) And ברכות קצרות begin with ברוך even where they're סמוכות

6) מהרש"א

a) קשיא

i) בורא פרי הגפן and הבדלה are סמוכות to קידוש

ii) Why do they begin with ברוך

b) תירוץ

i) Must be that ברכות after בורא פרי הגפן are an exception and don't count as סמוכות

c) קשיא

i) It follows that for both רש"י and תוספות

(1) שהכל ברא needs to begin with ברוך

- (2) Because it doesn't count as סמוכה to בורא בפי הגפן
- ii) so in what way do רש"י and תוספות disagree on שהכל ברא
- d) תירוץ
- i) When רש"י and תוספות deal with שהכל ברא
- (1) They don't deal with why שהכל ברא begins with ברוך
- (2) Instead they ask only these two קשיות
- (a) why יוצר האדם that's סמוכה to ברא שהכל ברא begins with ברוך
- (b) and why אשר יצר האדם that's סמוכה to ברא שהכל ברא begins with ברוך
- ii) To which
- (1) אינן מן הסדר רש"י answers for both that
- (2) קצרות תוספות answers for both that they're
- 7) המשך מהרש"א
- a) Note by the way that
- i) רש"י does rely on קצרות to explain why ברא שהכל ברא and יוצר האדם don't end in ברוך

דף ח:

תד"ה כי תניא האי ותד"ה אלא

1) ברייתא

a) חתנים ואבלים מן המנין

2) גמרא

a) מימרא דר' יוחנן (ר' יוחנן א')

i) חתנים מן המנין ואין אכלים מן המנין

ברייתא	חתנים ואבלים מן המנין
ר' יוחנן א'	חתנים מן המנין ואין אכלים מן המנין

b) קשיא

i) How is it that ר' יוחנן א' disagrees with the ברייתא

c) רש"י as explained by תירוץ

i) "כי תניא [ברייתא] בברכת המזון"

(1) Meaning for להצטרף לזימון ברכת המזון

ii) קבר from the כשחוזרין בשורה ר' יוחנן א' While

ברייתא	חתנים ואבלים מן המנין להצטרף לזימון
ר' יוחנן א'	חתנים מן המנין ואין אכלים מן המנין כשחוזרין בשורה

3) מהרש"א

a) רש"י to קשיא

i) צירוף לזימון ברייתא deals with Once you've said that the

ii) Why

(1) Do we need the דוחק of explaining that ר' יוחנן א' deals with כשחוזרין בשורה

(2) When we can explain that

(a) Unlike the ברייתא that deals with צירוף לזימון

(b) ברכת אכלים בברכת המזון ר' יוחנן א' deals with

b) תירוץ

i) at this stage of the סוגיא

(1) The גמרא doesn't yet know that מנין in ברכת המזון needs ברכת אכלים

(2) And the גמרא thought that מנין is needed only for צירוף לזימון and כשחוזרין בשורה

ii) So

- (1) to explain why the ברייתא says אין אבליים מן המנין and ר' יוחנן א' deals with אבליים מן המנין
- (2) the גמרא needs to say that the ברייתא deals with צירוף לזימון and ר' יוחנן א' deals with כשחוזרין בשורה

4) המשך of the גמרא as explained by רש"י

- a) ר' יוחנן ב'
 - i) מברכים ברכת חתנים בעשרה וחתנים מן המנין
 - ii) וברכת אבליים בעשרה ואין אבליים מן המנין
- b) קשיא
 - i) חוזרין בשורה ברכה when they're חוזרין בשורה
 - ii) So it must be that ר' יוחנן ב' that mentions ברכה
 - (1) deals with the ברכת המזון of ברכת אבליים instead of כשחוזרין בשורה
 - (2) And teaches that
 - (a) This ברכה needs a מנין
 - (b) And that אין אבליים מן המנין
 - (3) And – see תוספות below
 - (a) the ברייתא also deals with the ברכת המזון of ברכת אבליים
 - (b) Instead of צירוף לזימון
 - iii) So how does ר' יוחנן ב' fit with the ברייתא

ברייתא	ברכת אבליים בברכת המזון בעשרה ואבליים מן המנין
ר' יוחנן א'	חתנים מן המנין ואין אבליים מן המנין כשחוזרין בשורה
ר' יוחנן ב'	ברכת חתנים בעשרה וחתנים מן המנין ברכת אבליים בעשרה ואין אבליים מן המנין

5) תוספות

- a) מהרש"א as explained by רש"י to קשיא
 - i) Since רש"י holds that at the beginning of the סוגיא the ברייתא can deal with צירוף לזימון
 - ii) Now that we know from ר' יוחנן ב' says there is a מנין for ברכת אבליים בברכת המזון
 - iii) why does the גמרא still need to say that ר' יוחנן א' deals with כשחוזרין בשורה
 - iv) Say that
 - (1) the ברייתא still deals with צירוף לזימון
 - (2) And that
 - (a) ר' יוחנן א' deals with ברכת אבליים בברכת המזון בעשרה

(b) The same as 'ר' יוחנן ב'

ברייטא	אבלים מן המנין להצטרף לזימון
'ר' יוחנן א'	ברכת אבלים בברכת המזון בעשרה ואין אבלים מן המנין
'ר' יוחנן ב'	ברכת התנים בעשרה וחתנים מן המנין ברכת אבלים בברכת המזון בעשרה ואין אבלים מן המנין

6) מהרש"א

a) תוספות of קשיא on the קשיא

i) Note that

(1) ברכת אבלים בעשרה 'ר' יוחנן ב' says only

(2) and he doesn't say בעשרה שבברכת המזון

ii) so maybe

(1) even now the מקשן doesn't realize that ברכת אבלים שבברכת המזון needs a מנין

(2) he still thinks that a מנין is needed only for צירוף בשורה and צירוף לזימון

iii) so it follows that

(1) while

(a) 'ר' יוחנן א' can deal with בשורה כשהוזרין because he doesn't mention a ברכה

(2) 'ר' יוחנן ב'

(a) can't deal only with בשורה כשהוזרין because he mentions ברכה and there's no ברכה בשורה

(b) and this forces the מקשן to say that 'ר' יוחנן ב' deals with צירוף לזימון

(3) so there's a קשיא to 'ר' יוחנן ב' from the ברייתא that also deals with צירוף לזימון

iv) so that we understand the קשיא of the גמרא for רש"י

b) תירוץ

i) The תוספות of קשיא is correct

ii) Here's why

(1) Since 'ר' יוחנן ב' says בעשרה

(2) the מקשן must have realized that it must be that

(a) 'ר' יוחנן ב' doesn't deal with צירוף לזימון that needs only three persons

(b) And that 'ר' יוחנן ב' instead deals with ברכת אבלים בברכת המזון and this ברכה requires עשרה מנין

iii) So the קשיא of תוספות to רש"י remains

(1) Say that there's no קשיא from the ברייתא to either 'ר' יוחנן א' or 'ר' יוחנן ב'

(2) Because

(a) the גמרא deals with צירוף לזימון where three are enough for מנין

(b) While both ר' יוחנן א' and ר' יוחנן ב' deal with בעשרה שבברכת המזון

7) תוספות of המשך

a) תירוץ

i) Must be contrary to רש"י that

(1) the גמרא never assumed that the גמרא deals with צירוף לזימון

(2) The גמרא knew that the גמרא deals with בעשרה שבברכת המזון

ii) and

(1) so long as the גמרא wasn't aware of ר' יוחנן ב'

(2) the גמרא had no קשיא once it established that ר' יוחנן א' deals with בשורה

iii) but

(1) once the גמרא noted that

(a) Since ר' יוחנן ב' mentions ברכה

(b) ר' יוחנן ב' can't deal with בשורה

(2) The גמרא correctly asked that the גמרא is a קשיא to ר' יוחנן ב'

8) תוספות of the גמרא as understood by המשך

a) גרסאות

i) begin the following תירוץ with the word "אלא"

ii) to teach that the following תירוץ no longer says that ר' יוחנן א' deals with בשורה

b) other גרסאות

i) don't begin the following תירוץ with the word "אלא"

ii) so that the תירוץ still holds that ר' יוחנן א' deals with בשורה

9) תירוץ if we're גורס the word "אלא"

a) Part 1

i) We've established that

(1) ר' יוחנן ב' mentions ברכה

(2) so ר' יוחנן ב' can't deal with בשורה

b) Part 2

i) Once we've established that

(1) ר' יוחנן ב' doesn't deal with בשורה

(2) we also no longer say that ר' יוחנן א' deals with בשורה

(3) and

(a) instead we say that both ר' יוחנן א' and ר' יוחנן ב' deal with ברכת אבלים בעשרה המזון בעשרה

(b) ר' יוחנן א' will explain this further below

c) Part 3

i) The ברייתא also deals with ברכת אבלים בעשרה המזון בעשרה

(1) But the ברייתא deals with where the ברכה is made שלא ברחבה

(2) And that's why the ברייתא says אבלים מן המנין

ii) ר' יוחנן א' and ר' יוחנן ב' both deal with

(1) where the ברכת אבלים בעשרה המזון happens ברחבה

(2) and that's why אין אבלים מן המנין

ברכת אבלים בעשרה בברכת המזון ואבלים מן המנין שלא ברחבה	ברייתא
ברכת אבלים בעשרה בברכת המזון ברחבה ואינו מן המנין	ר' יוחנן א'
ברכת חתנים בעשרה וחתנים מן המנין ברכת אבלים בעשרה בברכת המזון ברחבה ואין אבלים מן המנין	ר' יוחנן ב'

10) "אלא" גורס if ר' יוחנן for תירוץ

a) Part 1

i) you're right that ר' יוחנן ב' can't deal בשורה

ii) but we can still say that ר' יוחנן א'

(1) who doesn't mention ברכה

(2) deals בשורה

b) part 2

i) ר' יוחנן ב' deals with ברכת אבלים בעשרה המזון בעשרה

c) Part 3

i) The ברייתא also deals with ברכת אבלים בעשרה המזון בעשרה

(1) But the ברייתא deals with where the ברכה is made שלא ברחבה

(2) And that's why אבלים מן המנין

ii) While ר' יוחנן ב' deals with

(1) where the ברכת אבלים בעשרה המזון happens ברחבה

(2) and that's why אין אבלים מן המנין

ברייתא	ברכת אבלים בעשרה בברכת המזון ואבלין מן המנין שלא כשחזרין בשורה ושלא ברחבה
ר' יוחנן א'	אין אבלים מן המנין כשחזרין בשורה
ר' יוחנן ב'	ברכת חתנים בעשרה וחתנים מן המנין ברכת אבלים בעשרה בברכת המזון ברחבה ואין אבלים מן המנין

11) גמרא of המשך

- a) ר' יוחנן ג'
- i) מברכים ברכת חתנים **כל ז'** וחתנים מן המנין
 - ii) מברכים ברכת אבלים **כל ז'** ואין אבלים מן המנין
- b) קשיא
- i) Now
 - (1) we know from elsewhere that there isn't a ברכה ברחבה for שבעה
 - (2) so ברחבה ר' יוחנן ג' can't deal
 - ii) It follows that the ברייתא and ר' יוחנן ג' both deal שלא ברחבה
 - iii) So how is it that
 - (1) The אבלים מן המנין ברייתא says
 - (2) While ר' יוחנן ג' says אין אבלים מן המנין
- c) תירוץ
- i) Where there are פנים חדשות there is in fact שבעה כל ברכה ברחבה
 - ii) ר' יוחנן ג' deals with where
 - (1) there are פנים חדשות so there is שבעה כל ברכה ברחבה
 - (2) and because the ברכה is ברחבה the דין is that אין אבלים מן המנין
 - iii) ר' יוחנן ב' also deals
 - (1) ברכה כל ז' no פנים חדשות in a case where there's no ברחבה
 - (2) and because the ברכה is ברחבה the דין is that אין אבלים מן המנין
 - iv) ר' יוחנן א'
 - (1) for the גרסא that says אלא
 - (a) deals with the same facts as ר' יוחנן ב'
 - (2) for the גרסא that doesn't say אלא
 - (a) deals with where חזרין בשורה

אי לא גרסינן אלא	אי גרסינן אלא	
ברכת אבלים בעשרה בברכת המזון ואבלים מן המנין שלא כשהזרין בשורה ושלא ברחבה	ברכת אבלים בעשרה בברכת המזון ואבלים מן המנין שלא ברחבה	ברייאתא
אין אבלים מן המנין כשהזרין בשורה	ברכת אבלים בברכת המזון בעשרה ואין אבלים מן המנין ברחבה בדליכא ברכה כל ז' ובדליכא פנים חדשות	ר' יוחנן א'
ברכת חתנים בעשרה וחתנים מן המנין ברכת אבלים בברכת המזון בעשרה ואין אבלים מן המנין ברחבה בדליכא ברכה כל ז' ובדליכא פנים חדשות	ברכת חתנים בעשרה וחתנים מן המנין ברכת אבלים בברכת המזון בעשרה ואין אבלים מן המנין ברחבה בדליכא ברכה כל ז' ובדליכא פנים חדשות	ר' יוחנן ב'
ברכת חתנים בעשרה כל ז' וחתנים מן המנין ברכת אבלים בברכת המזון בעשרה ואין אבלים מן המנין ברחבה כל ז' בדאיכא פנים חדשות	ברכת חתנים בעשרה כל ז' וחתנים מן המנין ברכת אבלים בברכת המזון בעשרה ואין אבלים מן המנין ברחבה כל ז' בדאיכא פנים חדשות	ר' יוחנן ג'

12) תוספות

- a) קשיא
- i) for the גרסא that does say אלא
 - ii) Why do we need both ר' יוחנן א' and ר' יוחנן ב' to teach the same דין for רחבה where there's no 'כל ז' and there are no פנים חדשות
- b) תירוץ
- i) חדא מכלל חברתה איתמר
 - ii) The details of this תירוץ aren't important at this point
- c) but
- i) Despite the תירוץ of חברתה
 - ii) The גרסא without "אלא" is שפיר טפי
 - iii) Because ר' יוחנן א' and ר' יוחנן ב' teach two separate דינים under this גרסא
- d) Note also that for both גרסאות we need both ר' יוחנן ב' and ר' יוחנן ג'
- i) namely
 - (1) we need ר' יוחנן ב' to teach the דין for אבלים where רחבה there's no פנים חדשות and ברכה כל שבעה
 - ii) And
 - (1) We need ר' יוחנן ג' to teach the דין for אבלים where רחבה there's פנים חדשות and ברכה כל שבעה

13) מהרש"א

a) קשיא

i) Why would the גמרא use a גרסא of אלא

(1) That forces us to rely on חדא מכלל חברתה to explain why we need both ר' יוחנן א' and ר' יוחנן ב'

(2) Instead of using the other גרסא that says that ר' יוחנן א' deals with בשורה

b) תירוץ

i) Even for the גרסא that doesn't say אלא

(1) we need to rely on חדא מכלל חברתה

(2) To explain why ר' יוחנן ב' and ר' יוחנן ג' both say the same דין for חתנים

ii) so

(1) it doesn't matter that for the גרסא of אלא we also need to rely on חדא מכלל חברתה

(2) to explain why ר' יוחנן א' and ר' יוחנן ב' say the same דין for אבלים

c) קשיא

i) So why does תוספות say that the גרסא without אלא is שפיר טפי

d) תירוץ

i) The גרסא that doesn't say אלא argues that חדא מכלל חברתה isn't necessary even for חתנים

ii) Because

(1) Once we need both ר' יוחנן א' and ר' יוחנן ב' for אבלים

(2) ר' יוחנן ב' and ר' יוחנן ג' also repeat the מימרות for חתנים

דף ט.

גמרא התם אונס הוה

1) גמרא

a) ר' אלעזר

i) אין אשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קינוי וסתירה כמעשה שהי' דבת שבע

b) The גמרא at first assumes that

i) ר' אלעזר means that an אשה is only נאסרת לבעלה

(1) עדים by

(2) or if there was קינוי וסתירה as in the מעשה of בת שבע who became אסורה to דוד by קינוי וסתירה

c) קשיא first

i) There was no קינוי וסתירה for בת שבע

d) קשיא Second

i) דוד to אסורה didn't become בת שבע

e) תירוץ

i) כמעשה שהי' didn't mean to say ר' אלעזר

(1) מעשה שהי' **as in** Which would mean

ii) Instead ר' אלעזר meant to say שהי' מעשה

(1) Meaning that ר' אלעזר derives **from** שהי' where

(a) דוד knew by the equivalent of פתח פתח that בת שבע was נבעלה by him

(b) But

(i) בת שבע was still **not** נאסרת to דוד based on לבעול אסורה לבעול

(ii) Because there was no קינוי וסתירה that would make her אסורה to אורי'

2) גמרא of the מסקנא

a) ר' אלעזר holds that

i) Where the בעל knows that נבעלה

ii) For example where מצא פתח פתח

iii) The אשה is אסורה לבעלה even without קינוי וסתירה

b) קשיא Final

i) "וכי תימא מעשה שהי' מפני מה לא אסרוה"

c) תירוץ Final two

i) "התם אונס הוי"

- ii) "ואיבעית אימא כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו"
- 3) מהרש"ל and מהרש"א have different מהלכים in the final two תירוצים of the קשיא and the final two תירוצים
- 4) מהרש"ל of the גמרא as understood by מסקנא
- a) Once the גמרא decides that an אשה is נאסרת by פתח פתוח without קינוי וסתירה
- b) The גמרא
- i) says "וכי תימא מעשה שהי' מפני מה לא אסרוה"
- ii) and means to ask these two קושיות
- (1) קשיא א'
- (a) Why is it that נאסרת בת שבע wasn't
- (2) קשיא ב'
- (a) How does קינוי וסתירה without אשה is נאסרת that an אשה is נאסרת by מן מעשה שהי' ר' אלעזר derive
- c) תירוץ
- i) Part 1
- (1) לא אסרוה "התם אונס הוה" and that's why
- ii) Part 2
- (1) נבעלה ברצון is קינוי וסתירה for whom there is אשה
- (2) and
- (a) אלא על עסקי קינוי וסתירה ממעשה שהי' ר' אלעזר says
- (b) He uses "קינוי וסתירה" as a brief way to say that an אשה is נאסרת by פתח פתוח only if קינוי וסתירה the same as נבעלה ברצון
- (3) So that his words mean
- (a) אין אשה נאסרת אלא כשנבעלה ברצון כמו בקינוי וסתירה
- (b) וילפינן לה מן מעשה דבת שבע דלא נאסרה מפני שנבעלה באונס ולא ברצון
- 5) גמרא of המשך
- a) "ואיבעית אימא כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו"
- 6) מהרש"ל of המשך
- a) גט אורי had already written because לא אסרוה ואיבעית אימא explains that
- b) But it's not a second תירוץ that explains how ר' אלעזר derives his דין from מעשה שהי'
- 7) מהרש"א
- a) הקדמה
- i) For the מסקנא that ר' אלעזר says אשה is נאסרת with פתח פתוח
- ii) We no longer have to say that

- (1) "כמעשה שהי'" means ממעשה שהי'
- (2) Meaning that ר' אלעזר derives his דין from מעשה שהי'
- iii) instead
 - (1) We can say ר' אלעזר means these words in the sense of קינוי וסתירה ומעשה שהי'
 - (2) namely
 - (a) To be אוסר an אשה either of the following is enough:
 - (i) קינוי וסתירה in the standard case where the בעל doesn't know that נבעלה and there's only עד אחד לטומאה
 - (b) or
 - (i) מעשה שהי'
 1. Namely the equivalent of פתח פתוח
 2. Where the בעל knows that נבעלה
- b) So
 - i) when the גמרא then asks: "וכי תימא מעשה שהי' מפני מה לא אסרוה"
 - ii) The גמרא
 - (1) asks only the specific קשיא of why לא אסרוה
 - (2) and doesn't ask a second קשיא on how ר' אלעזר derives his דין from ממעשה שהי'
- c) and to the קשיא of why לא אסרוה the גמרא answers two בפשטות תירוצים
 - i) התם אונס הוא
 - ii) ואיבעית אימא וכו'
- d) And we're not forced to accept the דחוקים of ל"ל מהרש"ל that
 - i) אסורה לבעלה באונס is teaching that ר' אלעזר by saying קינוי וסתירה is teaching that נבעלה באונס isn't אסורה לבעלה
 - ii) And that ואיבעית אימא is a מילתא באנפי נפשה that doesn't answer one of the two קושיות of the גמרא

תד"ה האומר פתח פתוח

- 1) תוספות
 - a) דם בתולים sometimes doesn't have בוגרת
 - b) So there is no טענת דמים for a בוגרת
- 2) מהרש"א
 - a) Still
 - i) נותנין לה לילה ראשון
 - (1) Where we assume she sees דם בתולים instead of נדות
 - (2) Because דם נדות isn't שכיח when it's not שעת ווסתה

תד"ה ואי בעית

1) גמרא

a) אמר ר' אלעזר האומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו

b) הקדמה

i) An אשה who was נבעלה תחת בעלה

(1) isn't לו אסורה if there's only a ספק ספיקא that she was נבעלה in a way that would make her לבעלה אסורה

(2) for this purpose ספק ספיקא means there are at least two possible אופנים where she could have been נבעלה without becoming אסורה

c) קשיא

i) An אשה ישראל is אסורה לבעלה only if ברצון תחתיו

ii) And

(1) where all that בעל knows is that פתח פתוח מצא

(2) it's only a ספק ספיקא that נבעלה תחתיו ברצון

(3) since she might have been נבעלה in two other אופנים where she'd still be מותרת לבעלה

(a) she might have been שאינו תחתיו

(b) and even if נבעלה תחתיו she might have been באונס

iii) So why is she לו אסורה because פתח פתוח

d) First תירוץ

i) אשת כהן ר' אלעזר deals with

ii) באונס even נבעלה תחתיו if אסורה לבעלה is אשת כהן

iii) so

(1) the only ספק that would be מתיר the אשה is that she was נבעלה שאין תחתיו

(2) and

(a) since there is only one אופן in which she wouldn't become אסורה

(b) it's a ספק – and not a ספק ספיקא – that she became אסורה

(c) And it follows that she's לו אסורה

e) ואיבעית אימא of תירוץ

i) For an אשה ישראל דקביל בה אבוח קידושין פחות מבת ג' שנים

(1) The only ספק that would be מתיר the אשה is באונס ספק

ii) Because

(1) There is no ספק of אין תחתיו

- (2) Because if so 'בתולותי' would have been חוזרות
- iii) And it's for this case too that ר' אלעזר says נאמן לאוסרה עליו
- 2) סימן י"ח at ר"א ש
- a) שאלה
- i) In our סוגיא where we say אסורה היא לו
- ii) how does the אשה respond when בעל says פתח מצאתי בעל
- b) תשובה
- i) She either disagrees and says פתח נעול מצאת and I was a בתולה
- ii) Or she's silent and says nothing
- c) שאלה
- i) What if she's אשת ישראל and says נאנסתי תחתיו or נבעלתי שאין תחתיו or מוכת עץ אני
- ii) Or if she's אשת כהן and says מוכת עץ אני or נאנסתי לפני שארסתני
- d) תשובה
- i) If she makes these טענות she's נאמנת and isn't אסורה לו
- ii) Note by the way that there's a שקלא וטריא in ר"א ש on exactly where she has נאמנות to say נאנסתי
- 3) מהרש"א as explained by תוספות
- a) קשיא
- i) Now that we've established that had the אשה said נאנסתי she'd have been נאמנת
- ii) Why when she's שותקת or says בתולה אני do we consider it a ספק that she might be נאנסה
- iii) When if she were באונס we'd have expected her to say so to benefit from her נאמנות
- b) תירוץ
- i) It's possible that
- (1) She was נבעל באונס but doesn't say so because there's a גנאי in being באונס
- c) קשיא
- i) for each of אשת כהן and אשת מג' קביל בה אבזה קידושין בפחות מג'
- ii) why don't we take account of the ספק that she might be מוכת עץ
- iii) So that there's a ספק ספיקא
- (1) for אשת כהן
- (a) Because she's not אסורה if נבעלה שאין תחתיו or if she's מוכת עץ
- (2) For קיבל בה אבזה וכו'
- (a) Because she's not אסורה if נבעלה באונס or if she's מוכת עץ

d) possible תירוץ

i) מוכת עץ לא שכיחא דף לו: ר' יהושע says at

e) Possible תירוץ dismissed

i) דף לו: At

(1) מוכת עץ שכיח רבן גמליאל disagrees and says

(2) הלכה כמותו רבן גמליאל because And we need to follow

f) תירוץ

i) We're certain that she's not a מוכת עץ

(1) Because

(a) מוכת עץ גנאי in being there's no

(b) נאמנות she'd have said to benefit from her עץ מוכת and if she were

תד"ה ומי אמר ר' אלעזר הכי ותד"ה קינוי וסתירה אין עדים לא

- 1) משנה
 - a) האומר לאשה קדשתיך הוא אסור בקרובותי'
- 2) תוספות here
 - a) It must be that he said בפני עדים קידשתיך
 - b) Because the הלכה is that
 - i) without two עדים
 - ii) there's no קידושין דין קידושין even if there was a קידושין מעשה
- 3) גמרא
 - a) ר' אלעזר
 - i) האומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו
- 4) מהרש"א and תוספות based on הקדמה
 - a) First הקדמה
 - i) For the משנה to say that a person can be אוסר the קרובות of an אשה to himself by saying קידשתיך בפני עדים
 - ii) And for ר' אלעזר to say that a person can be אוסר an אשה to himself by saying פתח פתוח מצאתי
 - (1) We're confident that the איש has נאמנות and wasn't משקר either במזיד of בטעות
 - (2) And we've established that there's no ריעותא of משנים פחות שבערוה פחות משנים ריעותא
 - iii) It must be that
 - b) Second הקדמה
 - i) To establish that the person isn't במזיד משקר
 - (1) the משנה and ר' אלעזר rely on דאיסורא חתיכה אנפשי' חתיכה דאיסורא
 - ii) to decide that the person isn't בטעות משקר
 - (1) the משנה on קידשתיך considers it a פשיטות that a person isn't טועה on whether he was מקדש an אשה
 - (2) ר' אלעזר teaches the חידוש a person who says פתח פתוח מצאתי is קים לי' and isn't טועה
 - c) Third הקדמה
 - i) To establish that there's no ריעותא of משנים פחות שבערוה פחות משנים ריעותא
 - (1) the משנה on קידשתיך relies on the person's טענה that בעדים קידשתיך
 - (a) and all agree that this טענה is enough to overcome the ריעותא
 - (2) ר' אלעזר
 - (a) needs to hold the שיטה (the first שיטה) that

- (i) because the בעל is דנבעלה קים לי'
- (ii) This counts as עדים שזינתה
- (iii) and these "עדים" are enough to overcome the ריעותא
- (b) can't hold the contrary שיטה (the second שיטה) that
 - (i) to overcome the ריעותא
 - (ii) זינתה בעל must at least claim that she was בעדים
 - (iii) And בעל doesn't make this claim when he says פתח פתוח מצאתי

5) גמרא

- a) ר' אלעזר to קשיא
 - i) we already know from the משנה of קידשתיהך that
 - (1) based on שויה אנפשי' חתיכה דאיסורא
 - (2) a person has נאמנות as to himself that he's not במזיד משקר
 - ii) So what does ר' אלעזר add
- b) תירוץ
 - i) We established in the הקדמה that
 - (1) from the משנה of קדשתיהך we can't derive whether for פתח פתוח we're חושש for משקר בטעות
 - (2) So ר' אלעזר needs to teach for פתח פתוח that the בעל is קים לי' and isn't משקר בטעות

6) ד"ה ומי אמר at מהרש"א

- a) קשיא
 - i) Why doesn't the גמרא answer that ר' אלעזר needs to teach that
 - (1) שיטה א' is correct that
 - (2) Where it's שבערה פחות משנים of ריעותא there's no ידוע לבעל שנבעלה
- b) תירוץ
 - i) Since ר' אלעזר says "נאמן לאוסרה עליו"
 - ii) It must be that his חידוש עיקר חידוש involves נאמנות and not the ריעותא of שבערה פחות משנים

7) גמרא

- a) קשיא as explained by תוספות
 - i) ר' אלעזר says elsewhere that
 - (1) Despite the משנה of קדשתיהך that teaches דאיסורא שווי' אנפשי' חתיכה
 - (2) an אשה is נאסרת only בקינוי וסתירה
 - ii) presumably this second מימרא of ר' אלעזר says that

- (1) although we hold that פתח פתוח is קים לי' הטוען
- (2) אין דבר שבערוה פחות משנים
- (3) because
- (a) הקדמה שיטה agrees with the second ר' אלעזר
- (b) that
- (i) אין דבר שבערוה פחות משנים of ריעותא
- (ii) נבעלה to know that בעל it's not enough for the
- b) תירוץ
- i) "ולטעמיך קינוי וסתירה אין עדים לא בתמי' "
- 8) מהרש"א as explained by ד"ה קינוי וסתירה אין עדים לא at תוספות
- a) הקדמה
- i) Presumably the תרצן by saying "בעדים לא בתמי'" means to say that
- (1) Just as she becomes אסורה by his saying there were עדים as in the case of קידשתיך
- (2) טענת פתח פתוח מצאתי אסורה by his saying
- b) קשיא
- i) How can the תרצן compare בעדים קידשתיך
- (1) אין דבר שבערוה פחות משנים of ריעותא where there's no
- ii) פתח פתוח מצאתי
- (1) אין דבר שבערוה פחות משנים of ריעותא there's a שיטה ב' for
- c) תירוץ
- i) The תרצן means to say that
- (1) קים לי' ר' אלעזר Since
- (2) Then
- (a) עדים שזינתה where there are פתח פתוח מצאתי For
- (b) נבעלה that בעל to the ידוע לי' it's
- (3) אין דבר שבערוה פחות משנים of ריעותא there ought not to be a שיטה א' And based on

דף ט:

תד"ה כל היוצא למלחמת בית דוד

- 1) גמרא
 - a) אסורה לדוד wasn't בת שבע
 - b) Because כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו
- 2) רש"י
 - a) שאם ימות במלחמה יהא גט מיום כתובתו תנאי that גט on the would write this יוצאי מלחמת בית דוד
 - b) It follows that
 - i) מיום כתיבתו גט was effective the מת במלחמה אורי' once
 - ii) And that
 - (1) אסורה לבעל ואסורה לבעל is מזנה תחת בעלה who is אשה that an דין Despite the
 - (2) דוד מותרת was בת שבע
- 3) מהרש"א as explained by תוספות
 - a) First קשיא
 - i) Now
 - (1) It can't be that a person would write a גט of this sort to protect his wife
 - (2) Since the גט wouldn't protect his wife if she were תחתיו and he didn't die
 - ii) So
 - (1) the purpose of the גט could only be to פוטר the אשה from יבום if he did die
 - (2) and only persons who had an אה and no בן would write this גט
 - b) Second קשיא
 - i) Although
 - (1) in fact אורי' did die and the גט protected בת שבע once אורי' died
 - (2) because למפרע all her בעילות דוד to became מותרות and she then became מותרת to דוד
 - ii) Still
 - (1) פרק מי שאחזו in גמרא based on a
 - (2) אסורות were אורי' while דוד to בעילות her
- 4) מהרש"א
 - a) הקדמה
 - i) The פשט we've set out for תוספות follows the גרסא in תוספות that separates the first קשיא from the second קשיא with the word "ועוד"
 - ii) But

- (1) There are is another גרסא that erases the word "ועוד"
- (2) So that
- (a) תוספות doesn't deal at all with what happens if the הגט doesn't die
 - (b) And instead is מבאר only that
 - (i) Despite the later death of אורי'
 - (ii) אורי' died before אסור were to בעילות
- b) גרסא to this other קשיא
- i) If תוספות deals only with a case where the הגט hasn't died
 - ii) Why would תוספות say that the purpose of the גט can't be to protect her and can only be to be פוטר her from יבום
 - iii) Since we've shown that if he does die there's at least the benefit of becoming מותר to the בועל after the הגט dies

תד"ה אי למיתב ובא"ד משום דבאותו מנה ובא"ד דמוכת עץ

1) גמרא

- a) אמר ר' אלעזר האומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו
- b) הקדמה
 - i) An אשה who has no בתולים isn't לבעלה אסורה if there's only a ספק ספיקא that she was נבעלה in an אופן that made her אסורה
 - ii) For this purpose ספק ספיקא means that there are at least two אופנים where she could have been נבעלה without becoming לבעלה אסורה
- c) קשיא
 - i) An אשה is אסורה לבעלה only if ברצון תחתיו ברצון
 - ii) And
 - (1) where all that בעל knows is that מצא פתח פתוח
 - (2) it's only a ספק ספיקא that ברצון תחתיו ברצון
 - (3) since
 - (a) the אשה might have been נבעלה שאינו תחתיו before קידושין
 - (b) and even if נבעלה תחתיו she might have been באונס
 - iii) So why does אלעזר ר' say she's לו אסורה because מצא פתח פתוח
- d) תירוץ First
 - i) אשת כהן ר' אלעזר deals with
 - ii) באונס even נבעלה תחתיו if she was אסורה לבעלה is אשת כהן
 - iii) So
 - (1) the only ספק that would be מתיר the אשה is that she was נבעלה שאינו תחתיו
 - (2) and
 - (a) since there is only one אופן in which she wouldn't become אסורה
 - (b) it's a ספק – and not a ספיקא – that she didn't become אסורה לו
 - (c) And it follows that she's לו אסורה
- e) ואיבעית אימא of תירוץ
 - i) אשת ישראל דקביל בה אבוה קידושין פחות מבת ג' שנים ר' אלעזר deals with an
 - ii) The only ספק that would be מתיר this אשה is באונס
 - iii) Because
 - (1) If she were פחותה מבת ג' while she was נבעלה שאין תחתיו
 - (2) Her חוזרות would have been בתולים

2) תוספות of the גמרא as explained by המשך

- a) פתח פתוח מצאתי קים לי' and isn't טועה when he says ר' אלעזר
- b) Because if he's not קים לי'
- i) There'd be a ספק whether there was פתח פתוח at all
 - ii) we'd rely on the חזקת היתר of the אשה to decide that there was no פתח פתוח and that she was a בתולה
 - iii) And we'd never even consider the question of whether she might have been נבעלה באיסור
- 3) גמרא of the המשך to the הקדמה
- a) דף ב. at משנה
- i) יום ד' on נשאת is בתולה
 - ii) because
 - (1) פתח פתוח מצא that it should happen
 - (2) We want him to go to בית דין on the next day -- יום ה' -- before שיתקרב דעתי
 - (3) So that בית דין can tell him that אסורה היא לו
- 4) עמוד ב' at גמרא of the המשך
- a) ר' אלעזר to אביי by קשיא
- i) Why does ר' אלעזר need to teach that קים לי'
 - ii) We know from the משנה that קים לי'
 - iii) Because otherwise
 - (1) Even if he does come to ב"ד
 - (2) ב"ד would tell him that the אשה is מותרת לו because חזקת היתר בחזקת היתר
- b) תירוץ
- i) The משנה doesn't prove that קים לי'
 - ii) Because
 - (1) We can understand why the משנה would want him to come to ב"ד
 - (2) even were the משנה to say that לא קים לי'
 - iii) Since
 - (1) Although
 - (a) if לא קים לי' he can't be אסרה עליו
 - (b) because of her חזקת היתר
 - (2) Still
 - (a) he'd still be נאמן להפסידה כתובתה
 - (b) Because his חזקת ממון would stand against her חזקת היתר

iv) now

(1) Since the משנה doesn't teach that קים לי

(2) We understand why ר' אלעזר had to teach that קים לי

5) תוספות

a) הקדמה

i) We've established that for הפסד ממון if we hold that לא קים לי

(1) Even though there's a ספק whether she's still a בתולה

(2) Still based on his חזקת ממון we decide that נבעלה and she was נבעלה

ii) But

(1) Even though חזקת ממון makes us decide that נבעלה

(2) We still need to decide if she was נבעלה in an אופן where she's מפסידה כתובתה

b) שאלה

i) Now

(1) Where there's only one ספק in her favor that she was נבעלה in an אופן where she's not מפסידה כתובתה

(2) It's a פשיטות that we rely on his חזקת ממון and we're מתובה her מפסיד

ii) but

(1) Would he be כתובתה even where there's a ספק ספיקא in her favor

(2) So that

(a) Even though we've established that

(i) if the משנה deals with לאוסרה עליו if he comes to ב"ד

(ii) The משנה can't deal with where there's a ספק ספיקא in her favor

(b) Still

(i) Now that we say that the משנה deals with הפסד כתובתה when he comes to ב"ד

(ii) The משנה can deal also with where there's a ספק ספיקא in her favor

iii) Note by the way that

(1) For יתירה מבת ג' who was מקודשת when she was בת ישראל

(2) Even though we've established that there's a ספק ספיקא in her favor on whether אסורה לו she's

(a) Namely

(i) אסורה לו where she's not תחתיו

(ii) אסורה לו where she's also not ספק באונס

(3) still there's no ספק ספיקא in her favor regarding הפסד כתובה

(a) because we'll be מבאר below that

(i) even if she was נבעלה שאין תחתיו

(ii) she's still מפסיד at least a מנה מכתובה

c) first תשובה to the הקדמה

ר' אלעזר	ר' יוחנן ורב ששת	כולי עלמא	כתובת אשה
		לית לה ולא כלום	זינתה תחתיו
		מאתים	מוכת עץ תחתיו
		מאתים	נאנסה תחתיו
		מנה	הכיר בה שהיתה דרוסת איש (נבעלה באונס או ברצון) שאין תחתיו
מנה לרבנן דר' מאיר	מאתים לר' מאיר		הכיר בה שהיתה מוכת עץ שאין תחתיו
מקח טעות ולית לה ולא כלום	מנה		לא הכיר בה שהיתה דרוסת איש (נבעלה באונס או ברצון) שאין תחתיו

d) Second הקדמה

i) משנה יב:

(1) הנושא את האשה ולא מצא לה בתולים

(a) היא אומרת משארסתי נאנסתי ונסתחפה שדהו

(i) In other words she says that she was נאנסה תחתיו

(b) והוא אומר לא כי אלא עד שלא ארסתיך נאנסת ומקחי מקח טעות

(i) In other words he says that she was נאנסה שאין תחתיו

(2) רבן גמליאל

(a) נאמנת

(3) ר' יהושע

(a) אינה נאמנת

ii) גמרא

(1) כתובתה מנה ר' יהושע says for רב ששת

e) תשובה

i) קשיא

(1) Why aren't we חושש that that בזכותה where she gets nothing בכתובה

ii) תירוצ

(1) This proves that

(a) where in fact there's a ספק ספיקא לטובה

(b) this prevails against his חזקת ממון

- (2) and there's a ספק ספיקא לטובתה מנה that she gets at least a
- (a) first ספק
- (i) כתובתה מאתים where נאנסה תחתיו
- (b) Second ספק
- (i) נבעלה באונס או ברצון שאין תחתיו
- (ii) Where according to בר תשש she gets at least a הנמ even if אל
- iii) so
- (1) based on the two התבוטל יקיפס
- (2) we decide that she wasn't ברצון בעלה זינתה תחת
- 6) הנמ ותואבד מושמ ד"אב at א"שרהמ by ל"שרהמ mentioned
- a) מישקמ שי אישק of
- i) In the הנשמ at בי: we established that
- (1) The לא כי אלא עד שלא ארסתיך נאנסת" says לעב
- (a) In other words ויתחת ויאש הסנאנ
- (b) For which בר תשש she'd have a התבותכב הנמ
- (2) So even the לעב himself isn't נעוט that
- (a) ויתחת ויצרב הלעבנ
- (b) For which she'd have no הבותכ at all
- ii) And
- (1) since the משנה quotes the בעל as saying "לא כי אלא"
- (2) presumably this is a טענת ודאי תחתיו that נאנסה שאין
- iii) So
- (1) why does תוספות say that it's only because of a ספק ספיקא in her favor
- (2) That we decide that she wasn't ברצון תחתיו נבעלה
- b) תירוץ
- i) טענת ודאי isn't making בעל
- ii) Instead this is how he answers her טענה
- (1) "Even if it's true that you're נאנסה
- (2) I still owe you only a מנה because תחתיו "נאנסת שאין תחתי
- iii) Here's proof
- (1) the משנה at דף יב. says "ולא מצא לה בתולים"
- (2) which implies that she may have been מזנה תחתיו
- 7) מהרש"א

- a) Here's more proof to the תירוץ of מהרש"ל on the קשיא of יש מקשים
- i) It must be that
- (1) when בעל says עד שלא ארסתיך נאנסת
 - (2) he's not טוען a ודאי טענת תחתיו that she was נאנסה שאין תחתיו
- ii) Here's why
- (1) If he were טוען a ודאי טענת תחתיו that she was נאנסה שאין תחתיו
 - (2) He'd be basing his ודאות
 - (3) Either
 - (a) On his own personal information that he learned at the time she was אין תחתיו
 - (4) Or
 - (a) On information he learned from עדים
- iii) now
- (1) If he were ודאי because he knew at the time of אירוסין that she was then already נאנסה
 - (a) There'd be no מקח טעות even for רבנן דרב ששת
 - (b) And רבנן דרב ששת would have agreed with רב ששת that כתובתה מנה
 - (2) And if he were ודאי based on what he discovered בעדים after אירוסין
 - (a) Why does רבן גמליאל in the משנה say
 - (i) against these עדים
 - (ii) she's נאמנת to say that תחתיו נאנסה
- 8) דף יג. at משנה
- a) היא אומרת מוכת עץ אני לפני שארסתני
 - b) והוא אומר לא כי אלא דרוסת איש את לפני שארסתך (שאין תחתי)
 - c) ר' יהושע אומר אינה נאמנת
- 9) גמרא
- a) Refer again to this table

ר' אלעזר	ר' יוחנן ורב ששת	כולי עלמא	כתובת אשה
		לית לה ולא כלום	זינתה תחתיו
		מאתים	מוכת עץ תחתיו
		מאתים	נאנסה תחתיו
		מנה	הכיר בה שהיתה דרוסת איש (נבעלה באונס או ברצון) שאין תחתיו
מנה לרבנן דר' מאיר	מאתים לר' מאיר		הכיר בה שהיתה מוכת עץ שאין תחתיו
מקח טעות ולית לה ולא כלום	מנה		לא הכיר בה שהיתה דרוסת איש (נבעלה באונס או ברצון) שאין תחתיו

b) שאלה

- i) For ר' יהושע who says the אשה isn't נאמנת that she was תחתיו נאנסה
- ii) How much does the אשה get for her כתובה

c) תשובה

- i) She gets the same amount she'd have gotten if we knew absolutely that לא הכיר בה שהיתה מוכת עץ שאין תחתיו שנאנסה
- ii) Namely
 - (1) The amounts in the last line of the table
 - (a) A מנה for ר' יוחנן
 - (b) Nothing for ר' אלעזר

10) תוספות

a) קשיא

i) But

- (1) in the case of ר' יהושע we don't know as a fact that she was תחתיו נאנסה
- (2) since we've established that the בעל isn't טוען a טענת ודאי that she was תחתיו נאנסה

ii) so for ר' יוחנן based on ספק ספיקא her כתובה should be מאתים

iii) here's why

- (1) There's a ספק that she's שאין תחתיו מוכת עץ
 - (a) where ר' יוחנן in the table says for ר' מאיר that her כתובה is מאתים
 - (2) There's also a ספק that תחתיו either she was נבעלה באונס or became a מוכת עץ
 - (a) where even ר' אלעזר in the table agrees that כתובתה מאתים

iv) For ר' אלעזר based on ספק ספיקא her כתובה should be מנה

(1) Here's why

- (a) There's a ספק that תחתיו she was מוכת עץ
 - (i) where ר' אלעזר says her כתובה is מנה

(b) There's also a ספק that תחתיו either she was נבעלה באונס or became a מוכת עץ

(i) where even ר' אלעזר agrees that כתובתה מאתים

b) ר"י of תירוץ

i) ר' יהושע says the possibility of מוכת עץ is לא שכיחא and doesn't even count as a ספק

11) מהרש"א

a) קשיא

i) At תד"ה איבעית אימא א' on עמוד א' we established that מוכת עץ is שכיחא

b) תירוץ

i) הלכה כרבן גמליאל because רבן גמליאל תוספות

(1) And רבן גמליאל says at דף לו: that מוכת עץ is שכיחא

ii) ר' יהושע here is dealing with תוספות

iii) And מוכת עץ לא שכיחא at דף לו: ר' יהושע

תד"ה מאי לאו

1) הקדמה

- a) It's more מסתבר to be אוסר an אשה for טענת דמים than for מצאתי
i) because ודאי קים לי' is טענת דמים
ii) while טענת פתח פתוחה
(1) whether שקלא וטריא there's a קים לי'
(2) and
(a) נאמן לאוסרה עליו he's not לא קים לי' if
(b) פתח נעול מצא and טועה because based on her היתר חזקת היתר we assume that he was
- iii) Note that
(1) טענת פתח פתוחה and טענת דמים For both
(2) משקר במזיד that he's not חושש We're not
(3) שוויה אנפשי' חתיכה דאיסורא that דאיסורא we rely on the rule because for איסור
- b) Regarding הפסד כתובתה
i) It's not relevant whether קים לי'
(1) פתח פתוחה מצא we rely on his ממון חזקת ממון to assume that because even if לא קים לי'
ii) But
(1) טענת דמים for מפסיד כתובתה for him to be מסתבר still it's more
(2) משקר he can't be with טענה his מברר we can be because for טענת דמים
iii) while טענת פתח פתוחה we can't be מברר his טענה and there's a וטריא שקלא
(1) whether
(a) מפסיד כתובתה to be משקר that he's חושש we're
(b) אין אדם טורח בסעודה ומפסידה חזקה of חזקה we rely on the חזקה that he's חושש to be חושש משקר

2) האוכל אצל חמיו משנה of

- a) כתובה the מפסיד to be טוען טענת בתולים can be חתן a גליל In

3) גמרא

- a) רב יהודה אמר שמואל
i) הטוען פתח פתוחה נאמן להפסידה כתובתה
ii) Because
(1) אין אדם טורח בסעודה ומפסידה חזקה of חזקה Based on the
(2) כתובה the מפסיד to be משקר that he's חושש We're not

b) רב יוסף

i) רב יהודה אמר שמואל to קשיא

(1) Why does רב יהודה אמר שמואל need to teach that נאמן להפסידה כתובתה

(2) the משנה of חמיו אצל האוכל already teaches that he can be מפסיד כתובתה with טענת בתולים

(3) presumably "טענת בתולים" means טענת פתח פתוח מצאתי

(4) so it must be that

(a) even though we can't be מברר this טענה

(b) he still has נאמנות based on the חזקה of מפסידה ומפסידה אין אדם טורח בסעודה

ii) תירוץ

(1) Without רב יהודה אמר שמואל we could have said that

(a) the משנה of חמיו אצל האוכל deals only with טענת דמים

(b) Where we can be מברר his טענה so there's no חשש

(2) But

(a) for טענת פתח פתוח where we can't be מברר his טענה

(b) It's possible that we are חושש that he's משקר and we don't rely on the חזקה of אין אדם טורח בסעודה ומפסידה

(3) That's why רב יהודה אמר שמואל needs to teach that

(a) in fact we do rely on the חזקה

(b) so the משנה of חמיו אצל האוכל deals also with טענת פתח פתוח

4) גמרא of משנה בתולה נשאת as explained by the

a) יום ד' on נשאת is בתולה

b) because

i) We're חושש that the איש will have טענת בתולים

ii) And

(1) if the איש does have טענת בתולים

(2) We want the איש to go to בית דין on the next day -- יום ה' -- before שיתקרה דעתו

(3) So that בית דין can hear his טענה and tell him that לו אסורה היא

5) גמרא

a) ר' אלעזר of מימרא

i) הטוען טענת פתח פתוח נאמן לאוסרה עליו

ii) Because he's לי קים and isn't טועה when he says that פתח פתוח מצאתי

b) אביי

i) ר' אלעזר to קשיא

(1) We already know from the משנה of נשאת בתולה פתוחה that קים לי בפתח פתוח

(2) Here's why

(a) שאלה

(i) For what טענת בתולים is the משנה concerned

1. that the איש will need to make
2. and for which ב"ד will need to be אוסר the אשה

(b) תשובה

(i) Presumably we're חושש that

1. he'll need to be טוען פתח פתוח מצאתי that
2. and that we'll need to be אוסר the אשה for this טענה

(c) so we've proved that for פתח פתוח we're אוסר the אשה

ii) תירוץ

(1) Your presumption is wrong

(a) Without ר' אלעזר we could have said that

(i) the משנה is חושש only that he'll need to be טוען טענת דמים

1. where it's a פשיטות ב"ד that will be אוסר the אשה

(ii) but

1. we're not חושש that he'll need to be טוען טענת פתח פתוח
2. because

a. לא קים לי

b. and we wouldn't be אוסר the אשה even if he does come to בית דין to make this טענה

(2) And this explains why ר' אלעזר needs to teach that

(a) the משנה is also חושש that he might need to make a פתח פתוח

(b) because קים לי for פתח פתוח so we'd need to be אוסר for this טענה

6) ד"ה מאי לאו at תוספות

a) שאלה

i) Why did the גמרא first assume for אביי at the beginning of the סוגיא that the משנה refers to the טענה of פתח פתוח

b) תשובה

i) At first

(1) the גמרא assumed that a person who is טוען טענת דמים

- (a) is more disturbed – לבו נוקפו – that אשתו might be אסורה to him
- (b) than a person who is טוען טענת פתח פתוח
- (2) And that
 - (a) A person who's לבו נוקפו
 - (i) Wouldn't be יתקרה דעתי
 - (ii) even if he has to wait for more than a day to go to ב"ד
- (3) so that
 - (a) the משנה wouldn't have had to be מתקן that חשש based on a חשש that a person might need to be טוען טענת דמים
- (4) and it follows that
 - (a) the משנה deals **only** with a חשש of פתח פתוח
 - (b) and still says we want the טוען to come to ב"ד to be told that אסורה היא לו
- (5) and this proves that the משנה says that a person who says is קים לי פתח פתוח מצאתי
- ii) But
 - (1) In the end the גמרא decides that
 - (a) the סברא of לבו נוקפו isn't a proper סברא
 - (b) and טוען טענת דמים שמא יתקרה דעתו applies also to a person who needs to be טוען טענת דמים
 - (2) It follows that
 - (a) It's possible that the משנה of חושש is חושש only for a person who might need to be טוען טענת דמים
 - (b) because
 - (i) it's only for him that ב"ד would be אוסר the אשה
 - (ii) and not
 - 1. for a person who might need to be פתח פתוח טוען טענת פתח פתוח
 - 2. and for whom ב"ד wouldn't be אוסר the אשה because לא קים לי
- 7) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) Why does רב יוסף at first assume that the משנה of אצל חמיו also deals with הטוען פתח פתוח
 - ii) Even though the משנה of אצל חמיו doesn't deal with the חשש of איקרורי דעתי so the סברא of לבו נוקפו doesn't apply
 - iii) Since the משנה deals with where
 - (1) he already came to ב"ד to be טוען טענת בתולים
 - (2) and he wants to be כתובה her מפסיד

b) תירוץ

i) This is the דיוק of רב יוסף:

(1) You're correct that there's no reason to assume that the משנה of אצל חמיו האוכל deals **only** with the טענה of פתח פתוח

(2) But to prove we're not חייש שמא משקר when he's מצאתי מפתח פתוח

(3) It's enough to assume that the משנה of אצל חמיו האוכל deals with פתח פתוח as well as with דמים

ii) The גמרא was then מפריך this proof by asking that

(1) maybe

(a) that משנה deals only with טענת דמים where there can be no חשש of שקר

(b) but for חשש שקר we're in fact חושש for טענת שקר

c) Similarly

i) we could have accepted the קשיא by אביי if the משנה of נשאת בתולה dealt with both טענת דמים and טענת פתח פתוח

d) But תוספות had this קשיא to אביי who was the תלמיד of רב יוסף

i) רב יוסף should have realized that the גמרא could ask him the same קשיא it asked רב יוסף

ii) Namely that

(1) the משנה of נשאת בתולה deals only with טענת דמים

(2) so that we can't derive from this משנה that קים לי

(3) and this explains why ר' אלעזר needs to teach that קים לי

iii) תוספות answers that אביי still asked his קשיא because

(1) In the משנה of נשאת בתולה

(a) There is the additional סברא – that doesn't apply to רב יוסף

(b) That

(i) Because טענת דמים לבו נוקפו

(ii) there's no חשש of דעת'י for טענת דמים

(2) so in fact

(a) it's possible that the reverse is true

(b) and

(i) the משנה of נשאת בתולה deals only with טענת פתח פתוח

(ii) and the משנה must hold קים לי

(c) And the קשיא of אביי stands: why did ר' אלעזר need to teach that קים לי

e) The גמרא in the end says that

- i) We don't accept the סברא of לבו נקפו
- ii) So the same קשיא that the גמרא asked to רב יוסף applies to אביי
- iii) Namely it's possible the משנה of נשאת בתולה deals only with טענת דמים
- iv) And this answers the קשיא of אביי to אלעזר ר'

תד"ה נאמן להפסידה כתובתה

- 1) גמרא
 - a) ר' אלעזר
 - i) נאמן לאוסרה עליו is פתח פתוח מצאתי
 - ii) because
(1) פתח פתוח he's לוי' קים and we accept that he actually found
(2) שוויוה אנפשי' חתיכה דאיסורא because משקר במזיד he's חושש that and we're not
 - b) שאלה
 - i) What if he weren't לוי' קים
 - c) תשובה
 - i) Then it would be a ספק whether מצא פתח פתוח
 - ii) we'd rely on her היתר to say that
(1) בתולה היא and פתח נעול מצא (1)
 - iii) And she wouldn't be לו' אסורה
- 2) מהרש"א as explained by ד"ה נאמן לאוסרה עליו at דף ט. at רש"י
 - a) שאלה
 - i) Does ר' אלעזר say that
(1) משקר במזיד he's חייש that because we're נאמן he's not הפסד כתובה (1)
(2) Or
(a) כתובה her מפסיד also to be נאמן Is he (a)
(b) based on the חזקה that ומפסידה בסעודה ופסידה אין אדם טורח בסעודה (b)
 - b) תשובה as explained by מהרש"א
 - i) משקר במזיד איש is חייש that the הפסד כתובה ר' אלעזר for (i)
- 3) דף ב. at משנה
 - a) יום ד' on נשאת is בתולה (a)
 - b) Presumably because
 - i) פתח פתוח מצא that should it happen (i)
 - ii) שיתקרה דעתי' before -- יום ה' -- on the next day to בית דין We want him to go (ii)
 - iii) So that בית דין לו' can tell him that היא (iii)
- 4) גמרא at עמוד ב'
 - a) ר' אלעזר to אביי by קשיא (a)
 - i) Why does ר' אלעזר need to teach that לוי' קים and he's עליו (i)

- ii) We already know this from the משנה
 - iii) Because otherwise
 - (1) Based on her חזקת היתר
 - (2) she wouldn't be לו אסורה even if he does complain to בית דין
 - b) אביי תירוץ
 - i) We can't derive from the משנה that קים לי'
 - ii) Because
 - (1) the משנה can hold לא קים לי' and because of her חזקת היתר she's not לו אסורה
 - (2) and the משנה wants him to go to בית דין anyway to be מפסיד her כתובה
 - (3) Because
 - (a) Although he's לא קים לי'
 - (i) For פתח פתוח מצא we decide that in fact הפסד ממון
 - (ii) Because his חזקת ממון overcomes her חזקת הגוף
 - (b) And
 - (i) As concerns the חשש that he might be לטובתו משקר במזיד
 - (ii) the משנה relies on אדם טורח בסעודה ומפסידה
 - iii) it follows that
 - (1) קים לי' מימרא that ר' אלעזר needs to say
 - (2) to teach that the משנה in fact says קים לי' and he's עליו לאוסרה
 - c) note that אביי can agree that
 - i) although
 - (1) To avoid the טעות of limiting the משנה to הפסד כתובה based on the דאין אדם חזקה
 - (2) נאמן לאוסרה עליו and קים לי' in fact says the משנה that ר' אלעזר teaches
 - ii) It's possible that
 - (1) in fact the משנה and ר' אלעזר hold he's not כתובתה
 - (2) because we don't accept the דאין אדם חזקה
- 5) גמרא
- a) רב יהודה אמר שמואל
 - i) For הפסד כתובה
 - (1) We're not חושש that he's משקר
 - (2) Because we rely on the חזקה that אדם טורח בסעודה ומפסידה
- 6) תוספות
- a) נאמן להפסידה כתובה ר' אלעזר and רש"י disagrees with תוספות

7) מהרש"א

a) First תוספות on קשיא

i) We've already established that

(1) In the מסקנא there's no proof that either אביי or אלעזר accept the חזקה דאין אדם

b) Second תוספות on קשיא

i) If it were clear that אלעזר agrees with this חזקה

(1) Why would רב יהודה אמר שמואל need to teach this דין

תד"ה לא דקא טעין טענת דמים

- 1) הקדמה
 - a) רבן גמליאל
 - i) An אשה is נאמנת to say
(1) It's true that I have no בתולים but מוכת עץ אני so my כתובה is still 200
 - ii) An אשה is also נאמנת to say
(1) It's true that I have no בתולים but משארסתני נאנסתי so my כתובה is still 200
 - b) She has this נאמנות either
 - i) Because of her חזקת הגוף
 - ii) Or
(1) In the case of משארסתני נאנסתי
(2) because of a מיגו that she could have said מוכת עץ אני
- 2) גמרא here
 - a) האומר פתח פתוח מצאתי נאמן להפסידה כתובתה
 - b) Despite her הכחשה that בתולה הייתי and פתח נעול מצאת
 - c) Because
 - i) Based on the חזקה דאין אדם טורח בסעודה ומפסידה
 - ii) We're not חושש that he's במזיד משקר
- 3) ד"ה לא דקא טעין טענת דמים at תוספות
 - a) קשיא
 - i) She ought to be נאמנת that בתולה הייתי with a מיגו that she could have said
(1) It's true that פתח פתוח מצאת but מוכת עץ אני or
(2) It's true that פתח פתוח מצאת but משארסתני נאנסתי
 - b) The מהרש"א of תירוצ תוספות isn't relevant to this
- 4) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) why doesn't תוספות also ask that she should be נאמנת that בתולה הייתי based on her חזקת הגוף
 - b) תירוצ
 - i) אין אדם טורח בסעודה ומפסידה חזקה His
(1) Proves that he's not משקר and that פתח פתוח מצא and she was a בעולה
(2) And is stronger than her חזקת הגוף

- c) קשיא
- i) Why does רבן גמליאל say that she's נאמנת to say אני מוכת עץ or משארסתני נאנסת
 - ii) Say instead that the הזקה of טורה בסעודה supports him
- d) תירוץ
- i) The הזקה supports him only when she's מכחיש him and says פתח נעול מצאת ובתולה הייתי
 - ii) The הזקה isn't relevant
 - (1) if she agrees that she was a בעולה
 - (2) but claims that she's entitled to a כתובה anyway
- e) קשיא
- i) why then does תוספות ask that she be נאמנת with a מיגו that she could have said
 - (1) It's true that פתח נעול מצאת but אני מוכת עץ or
 - (2) It's true that פתח נעול מצאת but משארסתני נאנסתי
- f) תירוץ
- i) Because
 - (1) Had she said those טענות
 - (2) she wouldn't have been מכחיש the איש since these טענות acknowledge that she has no בתולים
 - (3) and the הזקה of טורה בסעודה wouldn't have helped him
- 5) דף ט. at גמרא
- a) ר' אלעזר
- i) If a person says פתח נעול מצאת and the אשה denies this and says פתח נעול מצאת
 - ii) Then he's ספק ספיקא לטובתה so long as there's no לאוסרה עליו
- b) ספק ספיקא for this purpose means
- i) there are at least two אופנים in which she might have been נבעלה
 - ii) that don't make her לו אסורה
- 6) דף ט. at ד"ה ואי בעית אימא at תוספות
- a) In considering whether there are ספיקי that wouldn't result in an איסור to him
- i) the גמרא doesn't take into account as a ספק that she might have been עץ מוכת
 - (1) because the גמרא assumes that
 - (2) if she were מוכת עץ she'd have said so because it's not a גנאי to be עץ מוכת
 - ii) The גמרא does takes into account as a ספק that she might have been נאנסה
 - (1) because the גמרא assumes that
 - (2) if she were נאנסה she'd not necessarily have said so because it's a גנאי to be נאנס

7) מהרש"א part 1

a) קשיא

i) If it's not a גנאי for an אשה to say she's a עץ מוכת

ii) Why did תוספות earlier ask

(1) regarding נאמנות on הפסד כתובת

(2) that she ought to have נאמנות based on a מיגו she could have said עץ אני מוכת

b) תירוץ

i) Although

(1) the fact that עץ מוכת isn't a גנאי

(2) is a reason not to count as a ספק that she was actually עץ מוכת in a case where she doesn't make this טענה

ii) that there's no גנאי to saying עץ אני מוכת

(1) supports the נאמנות she should have when she says אני בתולה

(2) מיגו if she were lying

(a) she would have been better off and she'd also have had no גנאי

(b) had she said עץ אני מוכת

8) מהרש"א part 2

a) קשיא

i) we've explained why at דף ט.

(1) that we don't consider the possibility that she was a עץ מוכת as a ספק that counts towards ספק ספיקא

ii) but

(1) why don't we believe her that פתח נעול מצאת

(2) with a מיגו that she could have said עץ אני מוכת

b) תירוץ

i) At דף ט. we can't rely on מיגו for איסורין

ii) While in our סוגיא we can rely on מיגו only because we're dealing with the דין ממון of הפסד כתובה

iii) And that's why תוספות here asks that she should have נאמנות based on מיגו

c) קשיא

i) At דף י"ג in the סוגיא of אחד עם אחד מדברת

ii) It's משמע that מיגו does apply for איסור

דף י.

תד"ה חזקה

1) First הקדמה

- a) If a person says פתה פתוח מצאתי
 - i) We accept that נבעלה and in fact קים לי'
 - ii) And we're מסופק only whether נבעלה in an אופן where she's לו אסורה
- b) We established at דף ט. that the אשה isn't לו אסורה where there's a ספק ספיקא
 - i) Meaning that there are at least two possible אופנים in which she could have been נבעלה בהיתר
- c) we also established at דף ט: that תד"ה אי למיתב
 - i) even regarding הפסד כתובה where the איש is supported by חזקת ממון
 - ii) if there are two ספיקות in favor of the אשה
 - iii) the אשה has a כתובה in the least amount she'd have under these ספיקות

2) second הקדמה

- a) An אשה who was זינתה תחת בעלה loses her כתובה entirely – לית לה ולא כלום
- b) An אשה who was נאנסה תחתיו loses nothing – כתובתה מאתים – because נסתחפה שדהו
- c) If he knew ("הכיר בה") at שעת קידושין that the אשה was איש דרוסת
 - i) Meaning that שאין תחתיו she was נבעלה either באונס or ברצון
 - ii) כתובתה מנה

3) Third הקדמה

- a) יא: at גמרא
 - i) If
 - (1) דרוסת איש שאין תחתיו that she was לא הכיר בה
 - (2) and both now agree that she was איש שאין תחתיו
 - ii) דרוסת איש שאין תחתיו שהכיר בה the same as any מנה בכתובתה says רב ששת
 - iii) מקחו מקח טעות because לית לה ולא כלום say that רבנן דרב ששת

4) Fourth הקדמה

- a) יב: at גמרא and משנה
 - i) If we know by עדים or הודאה that an אשה was a בעולה
 - ii) And she claims that נאנסתי תחתך and her כתובה is 200
 - iii) Then
 - (1) ר' יהושע says

(a) we don't believe her טענה that תחתיו נאנסה

(b) because we leave the ממון of her כתובה in חזקת מר'י

(2) but רב ששת says for יהושע ר' that the אשה still has a מנה for her כתובה

5) גמרא here

a) שאלה

i) If a person is טוען פתח פתוח מצאתי

ii) is he נאמן also להפסידה כתובתה

iii) or are we חושש that he's במזיד משקר that פתח פתוח to be מפסיד her כתובה

b) תשובה

i) He's נאמן to be מפסיד her כתובה

ii) Because אין אדם טורח בסעודה ומפסידה

iii) Meaning that

(1) If he were נעול מצא משקר and in truth

(2) He'd have preferred to be מגרש her before spending הוצאות on the סעודה

6) תוספות

a) First הקדמה

i) this חזקה applies only where she becomes לו אסורה and he's actually מפסיד his סעודה

ii) it follows that

(1) if an אשה based on ספק ספיקא doesn't become לו אסורה

(2) she isn't מפסיד any part of her כתובה based on this חזקה

b) second הקדמה

i) The חזקה is relevant only where the אשה says הייתי בתולה

ii) It's not relevant

(1) where the אשה agrees or there are עדים that נבעלה

(2) and

(a) we're deciding on the אופן in which the אשה was נבעלה

(b) to establish how much she should be paid on her כתובה

c) קשיא

i) What about the case in the third הקדמה where

(1) לא הכיר בה שהיא דרוסת איש

(2) and both agree that she's תחתיו איש דרוסת and she's לו מותרת

ii) now

(1) if it's true that the חזקה of אין אדם טורח בסעודה doesn't apply where she's לו מותרת

- (a) why do לית לה ולא כלום say רבנן דרב ששת
- (b) And why does מנה בכתובתה say רב ששת she has only
- d) תירוץ
- i) We've established that לית לה ולא כלום say רבנן דרב ששת because מקחו מקח טעות
- ii) Now
- (1) מקח טעות says רב ששת the case doesn't count as a
- (2) But the fact remains that she agrees that she was תחתיו איש שאין תחתיו דרוסת איש
- (3) And it follows that her כתובה is a מנה the same as any בה שהכיר איש דרוסת איש
- e) רב ששת for קשיא
- i) Why aren't we חושש that maybe נבעלה תחתיו ברצון and בכתובתה אין לה ולא כלום
- f) תירוץ
- i) We've established that the איש agrees that she's תחתיו איש שאין תחתיו דרוסת איש
- g) קשיא
- i) In the משנה at יב: referred to in the fourth הקדמה
- (1) I understand that she's מפסיד a מנה because she agrees that she's a בעולה or there are עדים that she was a בעולה
- (2) But we've established that in that סוגיא
- (a) the איש doesn't agree that תחתיו שאין תחתיו נבעלה
- (b) and it's possible that תחתיו ברצון נבעלה
- ii) so why for רב ששת does she get even a מנה בכתובתה despite his ממון חזקת ממון
- h) תירוץ
- i) We established earlier that
- (1) where there's a לטובתה ספק ספיקא טובתה this prevails against his ממון חזקת ממון
- (2) and the אשה has a כתובה in the least amount she'd have under these two ספיקות
- ii) and in fact there is a לטובתה ספק ספיקא here
- (1) first ספק
- (a) כתובתה מאתים where נאנסה תחתיו
- (2) Second ספק
- (a) נבעלה באונס או ברצון שאין תחתיו
- (b) Where we've established for רב ששת that she gets at least a מנה
- iii) And
- (1) based on the two לטובתה ספיקי
- (2) we decide that she wasn't ברצון תחתיו נבעלה and her כתובה is a מנה

תד"ה מברכתא

1) גמרא

a) רב נחמן

i) a person who says "פתח פתוח מצאתי" is נאמן להפסידה כתובתה

b) מבאר below of the גמרא that we'll be שקלא וטריא

i) A person told רב נחמן that "פתח פתוח מצאתי"

ii) אסבוהו כופרא מברכתא חביטא לי' רב נחמן said

iii) קשיא

(1) But נאמן is פתח פתוח מצאתי רב נחמן said earlier a person who says

iv) תירוץ

(1) מהימן ומסבינן לי' כופרי (1)

2) תוספות

a) Here are two שיטות on the סוגיא

3) First שיטה

a) At first

i) the גמרא assumed that

(1) ר' נחמן **asked** "Are לי' חביטא מברכתא" that he should be קים לי' that מצא פתח פתוח?

(2) Meaning to say that the איש isn't נאמן and that he gets כופרא or מלקות for being מוציא שם רע

ii) and asks that this isn't consistent with the מימרא of רב נחמן that כתובתה is נאמן להפסידה

b) the גמרא answers

i) רב נחמן in fact holds מהימן

ii) and when רב נחמן said לי' חביטא מברכתא

(1) he meant this בניהותא

(a) namely: the איש is נאמן and בקי because in fact לי' חביטא מברכתא

iii) And רב נחמן ordered that the איש get מלקות

(1) because לי' חביטא מברכתא

(2) and not because he was שם רע מוציא on בתי ישראל

4) second שיטה

a) the הוה אמינא already realized that

i) רב נחמן in fact held that he's מהימן

ii) And that

- (1) When מברכתא חביטא לי' רב נחמן said
 (a) he meant this בניחותא
 (b) Namely that the איש is נאמן and בקי because in fact 'מברכתא חביטא לי'
- iii) And that
 (1) מלקות רב נחמן ordered that he get
 (2) because
 (a) מברכתא חביטא לי'
 (b) and not because he was רע מוציא שם on בת ישראל
- b) the גמרא asked only why
 i) מהימן is איש the רב נחמן said that רב נחמן when of מימרא the first
 ii) מלקות איש gets that רב נחמן didn't add
- c) And the גמרא answers that
 i) מלקות איש does רב נחמן the in fact
 ii) But in the first מימרא
 (1) מלקות רב נחמן didn't mention
 (2) Because the purpose of רב נחמן in that מימרא
 (a) נאמנות that the person had to teach only was
 (b) דין מלקות the to teach and not
- 5) מהרש"א
 a) Note that
 i) שיטה א'
 (1) בניחותא spoke ר' נחמן that says of the תירוץ the גמרא only It's
 ii) שיטה ב'
 (1) בניחותא spoke רב נחמן that say the תירוץ and the הוה אמינא Both

דף י'

תד"ה בתולה

1) משנה

a) רישא

- i) בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן האירוסין כתובתן מאתים
- ii) חלוצה מן האירוסין means
 - (1) an אשה who is still a בתולה
 - (2) but who was מאורסת to ראובן
 - (3) And who
 - (a) when ראובן later died
 - (b) became the חלוצה of שמעון the brother of ראובן

b) דף י' at סיפא

- i) בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן הנישואין כתובתן מנה
 - (1) חלוצה מן הנישואין means
 - (a) an אשה who is still a בתולה
 - (b) but who was ניסת to ראובן but wasn't נבעלה
 - (2) And who
 - (a) when ראובן died
 - (b) became the חלוצה of שמעון the brother of ראובן

2) תוספות

a) מהרש"א as explained by קשיא

- i) Once we know that בתולה אלמנה מן האירוסין כתובתה מאתים
- ii) Why does the משנה have to add that חלוצה מן האירוסין also has מאתים
- iii) Since every חלוצה must also be an אלמנה

b) תירוץ

- i) Were it not for the משנה
- ii) I might have thought that
 - (1) Although בתולה אלמנה כתובתה מאתים
 - (2) Still מנה בכתובתה who's also a חלוצה has only בתולה אלמנה
 - (3) Because
 - (a) בעל כרחיה her מיבם could have been שמעון
 - (b) And this counts as if she were נשואה to שמעון

3) מהרש"א

a) קשיא

i) In the סיפא

(1) Where in fact she is מן הנישואין and her כתובה is a מנה

(2) Why would we think that because she's also חלוצת שמעון her כתובה might be מאתים

b) תירוץ

i) The סיפא mentions חלוצה only because חלוצה is a חידוש in the רישא

דף יא.

תד"ה מטבילין

1) גמרא

a) אמר רב הונא

i) גר קטן מטבילין אותו על דעת בית דין דזכות הוא לו

2) תוספות

a) קשיא

i) מטעם שליחות ראוּבן is שמעון for the benefit of זכיי'

ii) Because we consider as if ראוּבן made שליח a שמעון to be זוכה for ראוּבן

iii) But

(1) in our case since אין שליחות לקטן meaning a קטן can't make a שליח

(2) There ought not to be a זכיי' בית דין for the benefit of the קטן

b) תירוץ

i) A משנה elsewhere says that

(1) A קטן who is a ישראל has a מדרבנן דין זכיי'

(2) Because מדאורייתא אתא לידי שליחות he'll be כשיגדיל and have זכיי'

c) קשיא

i) מדרבנן גדול and even שליחות עכו"ם has no עכו"ם

ii) And this קטן is עכו"ם until he's מתגייר

d) תירוץ

i) Once we know that קטן ישראל has דרבנן זכיי' because אתא לכלל שליחות כשיגדיל

ii) We understand ourselves that

(1) זכיי' דרבנן also has עכו"ם קטן שמתגייר

(2) because through this זכיי' he'll be כשיגדיל אתא לכלל שליחות

3) גמרא

a) קשיא

i) מאי קמ"ל

4) מהרש"א

a) קשיא

i) Maybe רב הונא teaches that

(1) זכיי' דרבנן also has עכו"ם קטן שמתגייר

(2) because through this זכיי' he'll be כשיגדיל אתא לכלל שליחות

ii) תירוץ

(1) This is a פשיטות once we know that

(a) אתא לכלל שליחות כשיגדיל because דין זכיי' דרבנן קטן ישראל

iii) קשיא

(1) Maybe די זכיי' מדרבנן קטן ישראל has a דין that רב הונא needs to teach the basic

b) תירוץ

i) We already know this from a משנה שלימה